

Årsrapport 2020

(regnskabsperiode 1. januar – 31. december)

Pensionskassen for Sundhedsfaglige

pka

Sammen giver
vi mere tilbage

Godkendt på pensionskassens generalforsamling, den 28. april 2021

Dirigent:

Helle Hjorth Bentz

Indholdsfortegnelse

Ledelsesberetning	3
Ledelsespåtegning	11
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	12
Resultat- og totalindkomstopgørelse	16
Balance	17
Egenkapital og Kapitalgrundlag	19
Noter	20

Ledelsesberetning

Pensionskassen for Sundhedsfaglige driver pensionskassevirksomhed. Som medlemmer optager pensionskassen kost- og ernæringsfaglige, herunder oldfruer, ergoterapeuter, fysioterapeuter, bioanalytikere og jordemødre, der er berettiget og forpligtet til medlemskab af pensionskassen gennem kollektiv overenskomst eller ansættelsesaftale.

Endvidere optages også personer, der ikke har en arbejdsgiverordning, men er medlem af de faglige organisationer, der er tilknyttet pensionskassen.

Pensionskassen har organiseret sin virksomhed med investeringsaktiviteter i tilknyttede virksomheder. Det er imidlertid den samlede pensionskassekoncerns resultater, der har betydning for medlemmets pension. Hovedtallene i denne beretning er derfor præsenteret på koncernbasis medmindre andet fremgår specifikt.

Årets resultat

Koncernens resultat for 2020 blev et overskud på 415,5 mio. kr. Overskuddet foreslås af bestyrelsen overført til næste år.

Medlemsbidrag tegnet i ansættelsesforhold og pensionsydelse er som forventet stigende. Pensionskassen er i fortsat vækst, idet medlemsbidragene er 1,2 gange pensionsydelse.

Det samlede afkast før pensionsafkastskat af pensionskassens aktiver blev 5,4 %.

Årets resultat vurderes at være tilfredsstillende, og pensionskassen er velkonsolideret.

Året der gik

Økonomi

Covid-19 var den altoverskyggende økonomiske begivenhed i 2020, som fik og har store negative konsekvenser for den globale vækst og beskæftigelse. Samlet set forventes en global vækst i 2020 på -4,4 % (2019: 2,8 %) ¹, men med store spredninger. EU forventes at opleve den største reduktion på -8,3 % (2019: 1,3 %), mens USA vil se en nedgang på -4,3 % (2019: 2,2 %) og Kina fortsat formår at opretholde en positiv, om end reduceret vækst på 1,9 % (2019: 6,1 %).

Efter fald på aktiemarkederne på ca. 20 % i 1. kvartal har en global ekspansiv penge- og finanspolitik medført stigende aktiemarkeder. Amerikanske aktier endte året med et afkast på ca. 6 % ², især hjulpet af de såkaldte FAANG ³ aktier, som har en høj vægt i det amerikanske aktieindeks, S&P 500. Hvis alle aktier i S&P 500 havde samme vægt, ville afkastet år til dato have været -0,5 %. Det ligger mere på linje med udviklingen i Europa, hvor det ledende aktieindeks er faldet med 5 %. Det globale aktieindeks MSCI World er steget med 5 %.

Stigningerne på aktiemarkederne er blevet hjulpet af de støtteopkøb centralbankerne har intensiveret, så de nu omfatter stort set alle former for stats- og virksomhedsobligationer. Opkøbene har også til hensigt at støtte de meget lave eller negative renter, som nu er en realitet i de største lande. I 2020 er renterne faldet med 1 % i USA og 0,2 % i Europa til hhv. 1 % og -0,6 %.

Kontorente

Pensionskassens kontorente har i 2020 været 5 % før skat. Kontorenten er fastsat til 3,54 % før skat for 2021.

Medlemsservice

I 2. halvår af 2019 var der udfordringer med at komme igennem på telefonerne på grund af mange medlemshenvendelser om blandt andet den nye mulighed for indbetaling til aldersopsparing. I 2020 er medlemsservice blevet stabiliseret, og serviceniveauet er tilbage på et højt niveau. I løbet af året er der kommet flere digitale services til. Det er fx nu muligt at fravælge aldersopsparing på pka.dk, ligesom det er muligt at booke webrådgivning på pka.dk.

¹ Kilde til alle økonomiske nøgletal er IMF

² Alle afkast på aktieindeks er målt i DKK

³ FAANG: Facebook, Amazon, Apple, Netflix og Google

Privat opsparing

Medlemmerne tilbydes at oprette en privat opsparing i pensionskassen som et fleksibelt supplement til arbejdsgiverordningen. Den private opsparing er udbetalingssikret og kan oprettes som aldersopsparing, ratepension og livsvarig alderspension. Også i 2020 har mange medlemmer indbetalt til en frivillig, privat opsparing.

Investeringsporteføljen

Afkast

Det samlede afkast før pensionsafkastskat i 2020 blev på 5,4 % svarende til 3.109,5 mio. kr.

Bortset fra kreditobligationer bidrog alle andre aktivklasser med positive afkast i 2020. Effekterne fra Covid-19 har dog givet mere spredning på afkastet end i de forrige år. Pensionskassens renteafdækning og investeringer i infrastruktur gav meget tilfredsstillende afkast, mens afkastet på pensionskassens investeringer i statsobligationer i udviklingslande bidrog negativt i lighed med aktier med lav risiko.

Samfundsansvar

Pensionskassen har med udgangspunkt i FN's verdensmål og Paris-aftalen et stærkt fokus på at bekæmpe klimaforandringer, udbrede grøn energi og fremme bæredygtighed. Især syv af verdensmålene agerer som pejlemærker for pensionskassens investeringsstrategi vedr. ansvarlighed. PKA blev i 2020 for sjette år i træk kåret som Danmarks bedste klimainvestor blandt pensionskasserne af Verdensnaturfonden WWF.

Politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer følger principperne fremsat af FN's Global Compact. I forbindelse med FN's Global Compact har pensionskassen vedtaget en yderligere politik for, at der ikke må investeres i kontroversielle våben eller tobak. Endvidere har pensionskassen en ansvarlig skattepolitik og en politik for aktivt ejerskab.

I 2020 nåede pensionskassen – i samarbejde med de øvrige pensionskasser i PKA - det ambitiøse mål om, at 10 % af formuen, svarende til samlet set 33,4 mia. kr., blev investeret i grønne klimaprojekter ultimo 2020, mod samlet set 26,5 mia. kr. ved udgangen af 2019. I 2021 vil fokus fortsat være på at foretage grønne investeringer, der sikrer gode afkast til medlemmerne. Derfor har pensionskasserne i PKA i 2020 sat et nyt ambitiøst mål at investere 50 mia. kr. i grønne aktiver inden udgangen af 2025, ligesom der støttes op om pensionsbranchens tilsagn om at investere yderligere 350 mia. kr. i klimarelaterede investeringer inden udgangen af 2030.

Som følge af Covid-19-krisen har der i 2020 været fokus på at øge pensionskassens investeringer i sociale projekter. Pensionskassen havde sammen med de øvrige pensionskasser i PKA i 2020 samlet 7 mia. kr. i sociale investeringer og har sat et mål om at investere 10 mia. kr. i sociale investeringer inden udgangen af 2025.

Aktivt ejerskab udøves primært ved løbende at gå i dialog med de selskaber, der bliver investeret i, for at sikre, at pensionskassen overholder de politikker og retningslinjer, der er vedtaget af bestyrelsen. Såfremt et selskab ikke lever op til PKA's politikker og retningslinjer, går pensionskassen i dialog med det pågældende selskab. I tilfælde af at der ikke er udsigt til, at selskabet vil forbedre sig på sigt og forsætter med at agere i strid med politikker og retningslinjer, vil det resultere i, at selskabet bliver ekskluderet fra investeringsuniverset. De selskaber der bliver ekskluderet noteres på en negativliste, og offentliggøres på PKA's hjemmeside for ansvarlige investeringer, hvor der også findes informationer omhandlende selskaber, der er under observation og med hvilke, der er dialog.

Pensionskassen udøver bl.a. aktivt ejerskab gennem det globale investorinitiativ Climate Action 100+, der har til formål at gå i dialog med de 167 største globale CO₂-udledende selskaber og stille krav til, at de fremlægger forretningsplaner, der er på linje med Paris-aftalens målsætninger. Initiativet løber indtil 2022, og bestyrelsen besluttede i 2019, at PKA i 2022 skal ekskludere de fossile selskaber, der ikke lever op til Paris-aftalen.

Derudover investerer pensionskassen ikke i selskaber, som er eksponeret mod oliesand eller kulminer, eller hvis samlede eksponering mod kul i forsyningsselskaber er over 20 % - medmindre selskaberne er i færd med at ændre deres forretningsmodel, således at den kommer på linje med Paris-aftalens målsætninger. For at afklare selskabernes tilgang til Paris-aftalen, vurderer PKA løbende udviklingen i de selskaber, der vurderes omstillingsparate. Dialogen med selskaberne har til formål at påvirke dem til at reducere deres fossile aktiviteter og omdanne dem til mere klimavenlige energikilder. Dette har resulteret i, at pensionskassen i alt har ekskluderet 131 kulselskaber. Der er ligeledes fokus på olie- og gasselskaber, og i hvor høj grad deres forretningsmodel er i overensstemmelse med Paris-aftalen. På denne baggrund er der hidtil ekskluderet 69 olie- og gasselskaber.

I perioden 2018-2020 har der været særligt fokus på transportsektoren, hvor PKA gik i dialog med 15 selskaber, der tilsammen udgjorde 3/4 af pensionskassens samlede investeringer i bilsektoren. Dette initiativ blev søsat, da transportsektoren er den største aftager af olie fra fossile selskaber. Ved udgangen af 2020 blev ét selskab ekskluderet, mens tre er sat på observationslisten.

Samtidig møder pensionskassen stadigt større krav til håndtering af klimarelaterede finansielle risici. Pensionskassen arbejder primo 2021 på at offentliggøre sin første rapportering på linje med anbefalingerne fra Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD), der skal redegøre for, hvordan klimarisici håndteres i investeringsarbejdet. En af måderne er at integrere ESG-faktorer i investeringerne, således at selskaber med god performance vedr. miljø, arbejdstager- og menneskerettigheder opprioriteres i investeringsarbejdet, uden at der gås på kompromis med afkastkrav. Pensionskassen øgede i 2020 hele aktieporteføljens ESG-niveau med 15 % over det samlede tilgængelige investeringsunivers. PKA vurderer, at disse selskaber i det lange løb skaber bedre afkast til vores medlemmer.

Den grønne omstilling er kommet højt på den politiske dagsorden i EU og Danmark, hvor Danmark i 2020 fik sin første klimalov og EU skærpede sine reduktionsmålsætninger fra 40 % til 55 % i 2030. EU er i gang med at udrulle omfattende regulering indenfor bæredygtighed, herunder taksonomi- og disclosure-forordningerne. PKA følger de nye EU-krav tæt og vil løbende integrere det i forretningen.

Samarbejde om investeringer og likvider

Pensionskassens formue forvaltes af PKA A/S. Pensionskassen har indgået en aftale med de øvrige pensionskasser, som administreres af PKA A/S om effektiv og rationel styring af investeringer og likvider for at opnå størst muligt afkast og minimering af omkostninger.

Afledte finansielle instrumenter

Pensionskassen anvender i væsentligt omfang afledte finansielle instrumenter til investerings- og afdækningsformål.

Risici og solvens forbundet med pensionskassens forretningsmodel

Pensionskassens forretningsmodel er i et risikoperspektiv simpel. Modellen bygger på en overenskomstbaseret, kollektiv og solidarisk arbejdsmarkedspensionsordning.

Pensionskassen har endvidere mulighed for at optage medlemmer uden for overenskomsten, så længe de er medlemmer af de faglige organisationer (PKAprivat). Medlemmerne har mulighed for at tegne supplerende opsparing i pensionskassen.

De væsentligste risici knytter sig til markedsrisici, forsikringsmæssige risici og outsourcing.

Markedsrisici

Pensionskassen udbyder et gennemsnitsrenteprodukt. Nye medlemmer optages på et betinget grundlag med en grundlagsrente på -1,0 % pr. 1. juli 2020. Pensionerne beregnet på grundlaget kan nedsættes i tilfælde af bl.a. ændret renteniveau. Betingelserne for nedsættelse af pensionerne er beskrevet i det tekniske grundlag. Pensionskassen har stadig en del medlemmer med renter på mellem 0 og 4,25 %. Dette medfører en eksponering mod renterisiko, som løbende afdækkes.

Årsrapport 2020

Pensionskassen ønsker at levere robuste pensioner til sine medlemmer. Dette sikres ved en langsigtet investeringsstrategi, hvor målet er at opnå høje, stabile afkast på en ansvarlig måde, der som minimum kan honorere afkastkravet fra de udmeldte pensioner. Et vedvarende lavt afkast på investeringsaktiverne eller store finansielle tab er en risiko mod at kunne levere robuste pensioner. Den eksponering er pensionskassens markedsrisiko. Risikoen afdækkes ved at sprede investeringerne i en række forskellige aktivklasser.

Der investeres kollektivt for medlemmerne. Eventuelle tab på investeringerne skal dækkes af kollektivet, men andelen af bonuspotentialer i pensionskassen sikrer, at eventuelle tab på de finansielle markeder ikke overvælttes til medlemmernes depoter i de enkelte år, men at medlemmerne i stedet får tilskrevet den til enhver tid udmeldte kontorente.

Risikotagning er en forudsætning for at opnå et tilstrækkeligt afkast til at sikre robuste pensioner. Det er i den sammenhæng en væsentlig opgave for bestyrelsen at fastlægge den ønskede risikoappetit i form af den valgte investeringsstrategi.

Pensionskassens risikoappetit er fastsat ud fra to mål. Pensionskassen beskytter medlemmernes pensioner i risikostyringsmodellen (PBG), og pensionskassen overholder gældende regulatoriske solvensregler (SCR). Bestyrelsen fastsætter i sin risikostyringspolitik de risikomæssige rammer for pensionskassen i forhold til både de udmeldte pensioner og de garanterede pensioner.

Pensionskassen har en kapitalplan og en nødplan baseret på risikostyringsmodellen (PBG) samt solvenskapitalkravet (SCR). I kapitalplanen skønnes den finansielle situation i pensionskassens strategiske planlægningsperiode at være betryggende.

Forsikringsmæssige risici

Pensionskassen giver livsvarige pensioner, og er således risikomæssigt eksponeret mod ændringer i den forventede levealder blandt medlemmerne.

Pensionskassen er en solidarisk ordning med invaliditetsdækning uden krav om helbredsoplysninger ved optagelse, så længe medlemmet er omfattet af en af de omfattede faggrupper. Pensionskassen er risikomæssigt eksponeret mod udviklingen i førtidspensioneringen af medlemmerne.

Pensionskassen overvåger udviklingen i de forsikringsmæssige risici tæt, og hensætter i henhold til Finanstilsynets levetidsbenchmark.

Outsourcing

Pensionskassen anvender outsourcing i væsentligt omfang. Der er direkte outsourcing til PKA A/S, der igen har videreoutsourcet en stor del af driften til Forca A/S. Administration af ejendomsinvesteringer er outsourcet til DEAS A/S og Newsec Property Asset Management Denmark A/S.

Derudover er en del af fondsadministrationen outsourcet til Forca A/S.

Varetagelsen af investeringsrådgivningsopgaver og udvalgte administrative opgaver for pensionskassen i forbindelse med udvalgte fondsinvesteringer og co-investeringer er outsourcet til IIP Denmark P/S.

Risikoen styres i form af kontroller og serviceleveranceaftaler.

Kapitalforhold

Egenkapitalen er i 2020 øget med 415,5 mio. kr. til 10.587,3 mio. kr. Kapitalgrundlaget udgør herefter 11.276,6 mio. kr. mod 10.776,1 mio. kr. i 2019.

Årsrapport 2020

Solvenskravet SCR er opgjort efter standardmodellen. Pr. 1. januar 2020 blev SCR opgjort til 2.997,3 mio. kr. og udgør ultimo 2020 3.211,9 mio. kr.

Nøgletallet Solvensdækning i % udarbejdes alene for pensionskassen, og der udarbejdes ikke nøgletal for koncernen, da denne kun omfatter en pensionskasse. Solvensdækning i % for de sidste fem år er præsenteret i nedenstående tabel.

	2016	2017	2018	2019	2020
Solvensdækning i %	453	386	391	360	351

Følsomhedsanalysen er præsenteret i pensionskassens Rapport om solvens og finansiel situation (SFCR) 2020, som er tilgængelig på hjemmesiden www.pka.dk.

Bonuspolitik

Udgangspunktet for pensionsordningen er, at aftaleparterne har besluttet en kollektiv og solidarisk tilgang med ensartede pensioner, hvor alle medlemmerne så vidt muligt stilles ens:

- Ingen helbredsoplysninger ved optagelse
- Samme afkast, uafhængigt af optagelsestidspunkt og garantiniveau
- Samme pris for forsikringer under hensyn til alder
- Samme pris for administration.

Når bonussatser bliver fastlagt, sker det ud fra denne målsætning og ønsket om at sikre en stabil udvikling over tid i medlemmernes pensioner. Bonussatserne skal understøtte bestyrelsens fastlagte investeringsstrategi samt de lovmæssige krav til rimelighed og minimumskapital.

Alle medlemmer får den samme kontorente tilskrevet deres depoter. Tilskrivningen tager højde for det enkelte medlems garantiniveau og beregningsforudsætninger og sikrer på den måde rimeligheden for alle medlemmer. Renteniveauet er faldet betydeligt de seneste år samtidig med, at levetiden er steget. Beregningsforudsætningerne for nye aftaler er løbende justeret til denne udvikling. Situationen er imidlertid, at pensioner, der er baseret på ældre beregningsforudsætninger med høj rente og/eller kortere levetid, er højere, end de ville være, hvis de nuværende beregningsforudsætninger blev brugt. Derfor reguleres disse medlemmers pensioner først, når pensionen beregnet med de nyeste beregningsforudsætninger, kan give anledning til en forhøjelse. Målet er over tid at ensarte alle medlemmernes garantiniveau og evne til at bære tab.

Den kollektive og solidariske tilgang betyder, at eventuelle underskud, uanset oprindelse, kan dækkes af pensionskassens reserver efter kollektive og solidariske principper. Bonuspotentialet – hensat kollektivt eller individuelt – kan fuldt ud anvendes til at dække medlemmernes andel af et underskud. Dette fremgår af § 25 stk. 2 i pensionskassen vedtægter.

Egenkapitalen i pensionskassen ejes af medlemmerne, og resultatet tilgår i sin helhed altid medlemmerne.

Hensættelser til pensionsaftaler

Hensættelserne til pensionsaftaler er i 2020 forøget med 2.429,1 mio. kr. til 49.048,6 mio. kr.

Pensionskassen har i 2020 ændret i beregningsforudsætningerne for levetiden i de betinget garanterede grundlag. Ændringen afspejler den stigende levetid, og har derfor medført en reduktion af de betinget garanterede ydelser. Derudover er der med virkning fra 1. juli 2020 indført et nyt betinget nyttegrundlag, hvor renten ligeledes er betinget og fastsat til -1 %.

Hensættelserne er også påvirket af ændringer i den regulatoriske rentekurve samt en ændret metode til opgørelse af genkøbssandsynligheden.

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved udarbejdelsen af årsrapporten foretages en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, som har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De væsentligste områder omfatter de pensionsmæssige forpligtelser samt værdiansættelse af unoterede alternative investeringer og ejendomme. Områderne er de samme som ved udarbejdelse af årsrapporten for 2019.

Ledelsen vurderer, at de anvendte forudsætninger er forsvarlige, men forbundet med en vis usikkerhed.

Regnskabsmæssige skøn er beskrevet nærmere i note 1 "Anvendt regnskabspraksis".

Begivenheder efter balancedagen

Der har ikke været begivenheder efter statusdagen, som har væsentlig indflydelse på pensionskassen og koncernens økonomiske forhold.

Forventninger til fremtiden

Påbegyndelsen af vaccination mod Covid-19 er gode nyheder, især set i sammenhæng med de hjælpepakker, som er blevet vedtaget i mange lande i 2020, og som også vil have effekt i 2021.

Der er nogle forhold, som kan forsinke tilbagevenden til "normale tider". For det første kan det tage længere tid end forventet at udbrede vaccinationerne, eller de kan være mindre effektive end først antaget mod nye mutationer. Det vil medføre fortsat høj arbejdsløshed og en langsommere forbedring i mange virksomheders situation, som kan betyde, at nogle aktiver skal prisfastsættes anderledes, hvilket kan føre til faldende kurser og i nogle tilfælde konkurser.

For det andet kan de finansielle markeder og virksomhederne være blevet "afhængige" af de lave renter og ikke have mulighed for at servicere deres gæld ved et højere renteniveau, som vil være en konsekvens af stigende vækst. Det vil også gælde for en række udviklingslande, hvor der allerede nu ses, at flere udviklingslande har svært ved at betale deres gæld.

På nuværende tidspunkt forventes der ikke stigende inflation, men ved en hurtig tilbagevenden til "normale tider", vil der kunne opstå udbuds- og efterspørgselspres i nogle sektorer med stigende inflation til følge. Indtil videre vil den høje arbejdsløshed virke afdæmpende på prisudviklingen og en behersket stigning i inflationen fra det nuværende niveau vil underbygge et opsving.

Pensionskassen tager i sin investeringsstrategi højde for ovenstående scenarier og sikrer en robust portefølje ved at fokusere på risikospredning.

Resultatet for 2021 afhænger af udviklingen på de finansielle markeder. Der forventes et resultat på niveau med 2020.

Administration

Pensionskassen og de tilknyttede virksomheder administreres af PKA A/S. Den 1. marts 2020 tiltrådte Jon Johnsen som adm. direktør i både PKA A/S og pensionskassen i forlængelse af Peter Damgaard Jensens pensionering.

Direktionen, den ansvarshavende aktuar samt nøglepersonerne i henhold til kravene fra Solvens-II reglerne er ansat i, men ikke aflønnet af pensionskassen.

Pensionskassekoncernen

Pensionskassens tilknyttede (100 % ejede) virksomheder pr. 31. december 2020:

- Sundhedsfagliges Ejendomsselskab

Pensionskassens ejendomsaktieselskab

Selskabet har til formål at eje og drive fast ejendom med henblik på at opnå langsigtet forrentning af den investerede kapital.

Selskabets resultat for 2020 udgør et overskud på 169,5 mio. kr., der i mindre omfang er påvirket af opskrivning af ejendomme hvilket er i overensstemmelse med forventningerne.

Sundhedsfagliges Ejendomsaktieselskab deltager i interessentskaber sammen med andre ejendomsaktieselskaber tilknyttet PKA. Interessentskaberne offentliggør ikke selvstændige årsrapporter under henvisning til bestemmelserne i årsregnskabsloven. Interessentskaberne indarbejdes pro rata i interessenternes årsregnskaber.

Revisionsudvalg

I henhold til lovgivningen skal pensionskassen etablere et revisionsudvalg. Formanden skal være uafhængig og mindst et medlem skal have kvalifikationer indenfor regnskabsvæsen eller revision.

Formanden for revisionsudvalget er Jesper Cramon, som opfylder kravene om både uafhængighed og kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision. De øvrige medlemmer af revisionsudvalget er Lisa Lund Holst og Brian Errebo-Jensen.

Status for opfyldelse af måltal for det underrepræsenterede køn i ledelsen

Der er i lov om finansiel virksomhed krav om, at finansielle virksomheder skal opstille måltal for den kønsmæssige repræsentation i bestyrelsen samt udarbejde en politik for ligerepræsentation i ledelsen af selskabet, hvis der er en underrepræsentation af det ene køn i bestyrelsen. Der er underrepræsentation, hvis det ene køn er repræsenteret med mindre end 40 % i bestyrelsen.

Reglerne om måltal for kønsrepræsentation i bestyrelsen tager udgangspunkt i de generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen, men i pensionskassen udpeges et flertal af bestyrelsesmedlemmerne af overenskomstparterne. Det bliver på den baggrund ikke retvisende at vedtage måltal for de generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen. Bestyrelsen har derfor fastsat et måltal for den kønsmæssige sammensætning af den samlede bestyrelse.

Bestyrelsen har besluttet, at måltallet for mænd i bestyrelsen skal være mindst 25 % og måltallet for kvinder i bestyrelsen skal være mindst 40 %. Ved årets udgang var den kønsmæssige andel i bestyrelsen sådan, at der var 31 % mænd i bestyrelsen og 69 % kvinder i bestyrelsen.

De opstillede måltal er således opfyldt.

Der er ikke vedtaget en politik for ligerepræsentation i ledelseslagene under direktionen i pensionskassen. Pensionskassen totaladministreres af PKA A/S. PKA A/S havde pr. 31. december 2020 44 % kvinder og 56 % mænd i ledelseslagene under direktionen, og der er derfor ikke krav om, at der udarbejdes en politik på området.

Ledelseshverv

Direktionens ledelseshverv er følgende:

Administrerende direktør Jon Steingrim Johnsen

Adm. direktør i Pensionskassernes Administration A/S
Adm. direktør i PKA+ Pension Forsikringselskab A/S
Adm. direktør i Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer
Adm. direktør i Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpædagoger og Kontorpersonale
Adm. direktør i Pensionskassen for Farmakonomer
Adm. direktør i Sygeplejerskernes og Lægeseekretærernes Ejendomsaktieselskab
Adm. direktør i Socialrådgivernes, Socialpædagogernes og Kontorpersonalets Ejendomsaktieselskab
Adm. direktør i Farmakonomernes Ejendomsaktieselskab
Adm. direktør i Ejendomsaktieselskabet Dronningegården
Direktør i PKA Ejendomme af 2012 I/S
Direktør i PKA Ejendomme af 2013 I/S
Direktør i Tuborg Havnevej I/S
Direktør i Ejendomme I I/S
Direktør i PKA Projektselskab I/S
Bestyrelsesformand i IIP Denmark GP ApS
Bestyrelsesformand i A/S Københavns Ejendomsselskab
Bestyrelsesformand i Forstædernes Ejendomsaktieselskab
Bestyrelsesformand i Institutional Holding P/S
Bestyrelsesformand i PKA Private Funds III GP ApS
Bestyrelsesformand i PKA Private Funds IV GP ApS
Bestyrelsesformand i PKA Venture I GP ApS
Bestyrelsesformand i IIP Denmark P/S
Bestyrelsesformand i Poppelstykket 12 A/S
Bestyrelsesformand i Rugårdsvej Odense A/S
Bestyrelsesformand i PKA Skejby Komplementar ApS
Bestyrelsesformand i PKA Skejby P/S
Bestyrelsesformand i Farmapension A/S
Bestyrelsesmedlem i AIP Management P/S
Bestyrelsesmedlem i Ringkøbing Landbobank A/S
Bestyrelsesmedlem i Forca A/S
Bestyrelsesmedlem i Forsikringsorganisationernes Fællessekretariat F.M.B.A.

Bestyrelsens ledelseshverv er følgende:

Bestyrelsesformand Ulla Astman Nielsen

Bestyrelsesmedlem i Pensionskassernes Administration A/S

Næstformand Githa Parry

Bestyrelsesmedlem i Pensionskassernes Administration A/S

Bestyrelsesmedlem Bo Libergren

Adm. direktør i ApS Kratholmvej 62, 5260 Odense S
Bestyrelsesmedlem i L-Brand & Teknik ApS

Bestyrelsesmedlem Niels Borring

Bestyrelsesmedlem i Håndværker kollegiets fond

Bestyrelsesmedlem Jesper Cramon, formand for revisionsudvalget

Bestyrelsesmedlem Lisa Lund Holst, medlem af revisionsudvalget

Bestyrelsesmedlem Brian Errebo-Jensen, medlem af revisionsudvalget

Øvrige medlemmer af bestyrelsen har ingen yderligere ledelseshverv

Ledelsespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2020 for Pensionskassen for Sundhedsfaglige.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver og passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2020 og resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2020.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse et retvisende billede for udviklingen i koncernens og pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og koncernens og pensionskassens finansielle stilling samt en beskrivelse af væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen henholdsvis pensionskassen står over for.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Hellerup, den 15. marts 2021

Direktionen:

Jon Steingrim Johnsen
Administrerende direktør

Hellerup, den 15. marts 2021

Bestyrelsen:

Ulla Astma Nielsen
Formand

Ghita Parry
Næstformand

Mary-Ann Sørensen

Tina Nør Langager

Merete Ringsholt

Steen Bagger Thomsen

Lis Britt Munk

Bitten Kanbjerg Kristensen

Tina Schouborg Lambracht

Anita Barbesgaard

Brian Errebo-Jensen

Nils Borring

Bo Libergren

Lone Birgitte Høhne

Jesper Cramon

Lisa Lund Holst

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne i Pensionskassen for Sundhedsfaglige

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2020 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2020 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Koncern- og årsregnskabet for Pensionskassen for Sundhedsfaglige for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2020 omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapital og kapitalgrundlag, samt noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Pensionskassen for Sundhedsfaglige ved generalforsamlingen den 21. april 2017 for regnskabsåret 2017. Vi er genvalgt ved en generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på fire år frem til og med regnskabsåret 2020.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2020. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
<p><i>Måling af unoterede investeringer</i></p> <p>Unoterede investeringer omfatter både investeringer foretaget indirekte via fonde og ved direkte ejerskab. Investeringerne er primært foretaget i infrastruktur, herunder vindmøller og andre energiformer, erhvervs- og boligejendomme, private equity samt katastrofeforsikringer. Der er i mindre omfang foretaget investeringer i skov- og landbrug samt direkte lån til erhvervsvirksomheder.</p> <p>Investeringerne indgår i regnskabsposterne Investeringsejendomme, Investeringer i tilknyttede og</p>	<p>Vi gennemgik og vurderede forretningsgange og interne kontroller for måling af unoterede investeringer.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte værdiansættelsesmodeller. Vi testede stikprøvevist sammenhængen mellem de anvendte forudsætninger og beregningen af dagsværdier.</p> <p>Vi testede stikprøvevist anvendte dagsværdier til relevant rapportering fra eksterne fund managers.</p>

Årsrapport 2020

<p>associerede virksomheder og Andre finansielle investeringsaktiver.</p> <p>Unoterede investeringsaktiver måles til en skønnet dagsværdi baseret på værdiansættelsesmodeller og forudsætninger herunder regnskabsmæssige skøn, der ikke er observerbare for tredjemand, og har en væsentlig påvirkning på regnskabet.</p> <p>Vi fokuserede på måling af unoterede investeringer, fordi denne i sin natur er kompleks og subjektiv og dermed i høj grad er baseret på regnskabsmæssige skøn.</p> <p>Der henvises til koncern- og årsregnskabet omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1, "Investeringssejendomme" i note 8, "opdeling efter værdiansættelse af investeringsaktiver og forpligtelser" note 10 samt "Kapitalandele i associerede virksomheder" i note 15.</p>	<p>Vi gennemgik og testede endvidere relevante interne kontroller for tilstedeværelse, værdiansættelse, nøjagtighed mv. i den interne proces for verifikation af værdiansættelser.</p> <p>Vi udfordrede de regnskabsmæssige skøn, der ligger til grund for beregning af dagsværdier ud fra vores kendskab til porteføljen og markedsudviklingen.</p>
<p><i>Måling af hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter</i></p> <p>Pensionskassen har pensionshensættelser for i alt 49.048,6 mio. kr., hvilket udgør 67 % af den samlede balance.</p> <p>Hensættelserne består primært af pensionshensættelser til garanterede ydelser, individuel bonuspotentiale, kollektiv bonuspotentiale og risikomargen.</p> <p>Hensættelserne er baseret på aktuarmæssige principper og involverer væsentlige regnskabsmæssige skøn knyttet til de aktuarmæssige forudsætninger om den tidsmæssige placering og omfang af fremtidige betalinger til forsikringstagerne.</p> <p>De aktuarmæssige forudsætninger omfatter væsentligst rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbssandsynlighed og omkostninger.</p> <p>Vi fokuserede på måling af pensionshensættelser, fordi opgørelse af hensættelserne er kompleks og subjektiv og dermed i høj grad er baseret på regnskabsmæssige skøn.</p> <p>Der henvises til koncern- og årsregnskabet omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Pensionshensættelser" i note 13.</p>	<p>Vi vurderede og testede de af pensionskassen tilrettede forretningsgange og interne kontroller, der er etableret for at sikre, at hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter måles korrekt.</p> <p>I forbindelse med revisionen anvendte vi vores egne aktuarer til at vurdere de af pensionskassen anvendte aktuarmæssige modeller og forudsætninger samt de foretagne beregninger, herunder nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme.</p> <p>Vi vurderede og udfordrede de væsentligste aktuarmæssige forudsætninger såsom rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed samt omkostninger ud fra vores erfaring og branchekendskab med henblik på at vurdere, om disse er i overensstemmelse med regulatoriske og regnskabsmæssige krav. Dette omfattede en vurdering af kontinuiteten i grundlaget for opgørelsen af hensættelserne.</p>

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller pensionskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og pensionskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens eller pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige,

Årsrapport 2020

modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen eller pensionskassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Hellerup, den 15. marts 2021

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Christian Fredensborg Jakobsen
Statsautoriseret revisor
mne16539

Per Rolf Larssen
Statsautoriseret revisor
mne24822

Resultat- og totalindkomstopgørelse

Alle beløb i mio. kr.

	Note	Pensionskassen		Koncernen	
		2020	2019	2020	2019
Bruttomedlemsbidrag	3	1.838,4	1.862,4	1.838,4	1.862,4
Medlemsbidrag f.e.r., i alt		1.838,4	1.862,4	1.838,4	1.862,4
Indtægter fra tilknyttede virksomheder		172,6	228,0		
Indtægter fra associerede virksomheder		-371,6	3.725,6	-371,6	3.725,6
Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver		29,8	26,7	123,2	140,3
Renteindtægter og udbytter m.v.		1.260,3	1.985,0	1.260,3	1.997,8
Kursreguleringer	4	2.105,9	908,1	2.180,5	1.004,3
Renteudgifter		-9,5	-8,6	-4,8	-3,0
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed		-78,0	-85,0	-78,0	-85,1
Investeringsafkast, i alt		3.109,5	6.779,9	3.109,5	6.779,9
Pensionsafkastskat		-465,3	-955,9	-465,3	-955,9
Udbetalte ydelser		-1.528,3	-1.437,6	-1.528,3	-1.437,6
Pensionsydelse f.e.r., i alt		-1.528,3	-1.437,6	-1.528,3	-1.437,6
Ændring i pensionshensættelser f.e.r. i alt	5	-2.429,1	-5.130,7	-2.429,1	-5.130,7
Ændring i fortjenstmargen		0,0	0,0	0,0	0,0
Ændring i overskudskapital		-85,0	-113,1	-85,0	-113,1
Administrationsomkostninger		-24,8	-24,3	-24,8	-24,3
Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	6	-24,8	-24,3	-24,8	-24,3
Overført investeringsafkast		-415,5	-980,8	-415,5	-980,8
PENSIONSTEKNISK RESULTAT		0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapitalens investeringsafkast		488,5	1.156,0	488,5	1.156,0
RESULTAT FØR SKAT		488,5	1.156,0	488,5	1.156,0
Pensionsafkastskat for egenkapital		-73,0	-175,2	-73,0	-175,2
ÅRETS RESULTAT		415,5	980,8	415,5	980,8
ANDEN TOTALINDKOMST		0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS TOTALINDKOMST		415,5	980,8	415,5	980,8

Realiseret resultat

7

Årets resultat overføres til egenkapitalen.

Balance

AKTIVER

Alle beløb i mio. kr.

	Note	Pensionskassen		Koncernen	
		2020	2019	2020	2019
Investeringsøjendomme og andre materielle investeringsaktiver	8	752,8	760,6	4.373,0	4.080,3
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	15	2.591,9	3.470,9		
Kapitalandele i associerede virksomheder	15	29.838,9	28.982,0	29.838,9	28.982,0
Udlån til associerede virksomheder		259,5	1.102,1	259,5	1.102,1
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt		32.690,3	33.555,0	30.098,4	30.084,1
Kapitalandele		8.987,7	8.867,9	8.987,7	9.641,2
Investeringsforeningsandele		3.234,3	2.922,0	3.234,3	2.922,0
Obligationer		11.796,3	12.846,2	11.796,3	12.846,2
Andre udlån		4.416,3	3.635,1	4.416,3	3.890,8
Indlån i kreditinstitutter		1.263,2	1.052,7	1.269,3	1.072,1
Afledte finansielle instrumenter	9	8.908,9	6.291,5	8.908,9	6.291,5
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt		38.606,6	35.615,3	38.612,7	36.663,7
INVESTERINGSAKTIVER I ALT	10	72.049,7	69.930,9	73.084,1	70.828,1
Tilgodehavender hos medlemmer		0,3	15,8	0,3	15,8
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		968,0	834,9		
Tilgodehavender hos associerede virksomheder		70,2	35,5	70,2	35,5
Andre tilgodehavender		8,2	26,3	17,2	31,2
TILGODEHAVENDER, I ALT		1.046,8	912,5	87,8	82,6
Udskudte skatteaktiver		0,0	70,7	0,0	70,7
Likvide beholdninger		55,1	51,1	55,1	51,1
ANDRE AKTIVER, I ALT		55,1	121,8	55,1	121,8
Tilgodehavende renter		247,1	286,5	247,1	286,5
Andre periodeafgrænsningsposter		120,6	112,6	120,6	112,6
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT		367,7	399,1	367,7	399,1
AKTIVER I ALT		73.519,3	71.364,3	73.594,6	71.431,6
Opdeling efter værdiansættelse af investeringsaktiver og finansielle forpligtelser	10				
Sikkerhedsstillelse	11				

Balance**PASSIVER**

Alle beløb i mio. kr.

	Note	Pensionskassen		Koncernen	
		2020	2019	2020	2019
Overført overskud		10.587,3	10.171,7	10.587,3	10.171,7
EGENKAPITAL, I ALT		10.587,3	10.171,7	10.587,3	10.171,7
Overskudskapital	12	689,3	604,3	689,3	604,3
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL I ALT		689,3	604,3	689,3	604,3
Pensionshensættelser	13	49.048,6	46.619,5	49.048,6	46.619,5
Fortjenstmargen på pensionshensættelser		0,0	0,0	0,0	0,0
HENSÆTTELSE TIL PENSIONSÅFTALER OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT		49.048,6	46.619,5	49.048,6	46.619,5
Andre hensættelser		4,5	4,2	9,2	8,6
HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT		4,5	4,2	9,2	8,6
Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter	9	7.069,2	5.280,7	7.069,2	5.280,7
Gæld til kreditinstitutter		5.546,5	8.090,8	5.546,5	8.090,8
Aktuelle skatteforpligtelser		373,9	410,5	373,9	410,5
Anden gæld		186,5	151,6	257,2	214,6
GÆLD, I ALT		13.176,0	13.933,6	13.246,7	13.996,6
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER		13,6	30,9	13,6	30,9
PASSIVER I ALT		73.519,3	71.364,3	73.594,6	71.431,6
Anvendt regnskabspraksis	1				
Femårsoversigt over hoved- og nøgletal	2				
Eventualforpligtelser	14				
Nærtstående parter m.v.	15				
Risikooplysninger	16				
Specifikation af aktiver og disses afkast	17				

Egenkapital og Kapitalgrundlag

Alle beløb i mio. kr.

Egenkapital	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Egenkapital pr. 1. januar	10.171,7	9.190,9	10.171,7	9.190,9
Overført fra disponering af årets resultat	415,5	980,8	415,5	980,8
Anden totalindkomst	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital i alt	10.587,3	10.171,7	10.587,3	10.171,7

Kapitalgrundlag	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Egenkapital	10.587,3	10.171,7	10.587,3	10.171,7
Overskudskapital	689,3	604,3	689,3	604,3
Kapitalgrundlag i alt	11.276,6	10.776,1	11.276,6	10.776,1

Noter

Alle beløb i mio. kr.

Note 1

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for koncernen og pensionskassen er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i Lov om finansiel virksomhed og Finanstilsynets Regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser.

Der er foretaget enkelte reklassifikationer i resultatopgørelsens investeringsafkast, tilhørende noter er tilpasset hertil.

Årsrapporten præsenteres i millioner kroner med en decimal. Hvert tal afrundes hver for sig. Der kan derfor forekomme afvigelser mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til 2019.

Principper for fordeling af over- og underskud

Pensionskassen har i overensstemmelse med bekendtgørelse om kontributionsprincippet anmeldt princip for fordeling af årets realiserede resultat til Finanstilsynet.

Hovedprincippet er, at den del af årets realiserede resultat, der tilfalder egenkapitalen og overskudskapital, består af en forrentning svarende til investeringsafkastet før PAL-skat tillagt risikoforrentning på 0,0 % af de gennemsnitlige pensionshensættelser. Betalinger til og fra egenkapitalen fragår i egenkapitalens andel af det realiserede resultat.

Tab, der dækkes af egenkapitalen og overskudskapital, kan hentes i det efterfølgende regnskabsår fra de kollektive bonuspotentialer, hvis det er muligt. Andelene der overføres fra de kollektive bonuspotentialer i det efterfølgende regnskabsår anmeldes til Finanstilsynet.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter pensionskassen og tilknyttede virksomheder, hvor der udøves bestemmende indflydelse. Koncernregnskabet udarbejdes ved sammenlægning (konsolidering) af pensionskassens og de tilknyttede virksomheders regnskabsposter med ensartet indhold.

Ved konsolidering foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger samt koncerninterne aktiebesiddelser og mellemværender.

Koncerninterne ydelser afregnes på markedsbaserede vilkår eller på omkostningsdækkende basis. Koncerninterne handler med værdipapirer og andre investeringsaktiver afregnes til markedsværdier.

Omregning af valuta

Transaktioner i udenlandsk valuta omregnes til transaktionsdagens valutakurs. Balanceposter i udenlandsk valuta omregnes til balancedagens lukkekurs.

Alle valutagevinster og -tab indregnes i resultatopgørelsen under valutakursregulering.

Generelle principper for indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige fordele vil tilfalde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsen kan måles pålideligt.

I resultatopgørelsen indregnes alle indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afviklingsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget. Købs- eller salgstransaktioner, som på balancedagen endnu ikke er afviklet, indgår i resultatopgørelsen med deres tab eller avance.

Ved første indregning måles finansielle instrumenter til dagsværdi. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Generelt om regnskabsmæssige skøn og usikkerhed ved indregning og måling

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser opgøres på baggrund af metoder med antagelser, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

Som følge af skønnes natur kan de anvendte forudsætninger vise sig at være ufuldstændige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Herunder vil andre kunne komme frem til andre skøn.

De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med opgørelse af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsregnskabet, er de samme som ved udarbejdelsen af årsregnskabet året før. De områder, der især er forbundet med skøn, er måling af dagsværdi af noterede finansielle investeringsaktiver samt forpligtelser vedrørende pensionsmæssige hensættelser.

Måling af pensionsmæssige hensættelser

Fastlæggelse af den regnskabsmæssige værdi af de pensionsmæssige hensættelser er forbundet med skøn, der især knytter sig til diskonteringsrentekurven og forudsætningerne om dødelighed, invaliditet, genkøb og fripolice. Forudsætningerne om bedste skøn for dødelighed, invaliditet, genkøb og fripolice er baseret på observationer fra de senere år. Fastlæggelse af forudsætningerne er påvirket af aktuariemæssige skøn, der har betydning for hensættelsernes størrelse.

Dagsværdi af noterede finansielle investeringsaktiver og forpligtelser

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser er indregnet til dagsværdi eller amortiseret kostpris.

Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv eller skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på målingstidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra følgende hierarki:

Niveau 1 - noterede priser:

Noterede priser (ikke justeret) på regulerede handelspladser i aktive markeder for identiske aktiver, f. eks. børsnoterede aktier.

Niveau 2 – Andre observerbare input end noterede priser for aktivet:

For finansielle investeringsaktiver hvor værdiansættelserne bygger på accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare markedsdata, er der kun i begrænset omfang væsentlig skøn forbundet med værdiansættelsen, det gælder f. eks. obligationer der er mindre likvide som værdiansættes til dagsværdi ud fra modellerede markedspriser, gennemsnitspriser mv. på markedet.

Niveau 3 – Ikke observerbare input

For finansielle investeringsaktiver, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Det gælder bl.a. for investeringer i investeringsejendomme, kapitalinteresser i tilknyttede og associerede virksomheder med investeringer i ejendomme eller direkte infrastruktur som f.eks. vindmøller og solenergi, samt for investeringer i noterede aktier, fonde og lån m.m.

Note 10, indeholder en opdeling af investeringsaktiver og finansielle forpligtelser efter dagsværdihierarkiet niveau 1-3 opgjort på koncernniveau, herunder en specifikation af årets bevægelser på niveau 3-aktiverne.

Måling af dagsværdi af infrastrukturaktiver

Værdiansættelsen af infrastrukturaktiver bygger på DCF-modeller (Discounted Cash Flow). Nutidsværdien af de fremtidige pengestrømme i planlægningsperioden bliver fremregnet i modellerne. Den lange planlægningsperiode, på op til 25 år ved investeringernes start, forøger usikkerheden om de forventede pengestrømme.

De væsentligste skøn knytter sig til diskonteringsrenten, samt de specifikke underliggende antagelser til opgørelsen af de forventede pengestrømme for hver enkelt investering. Diskonteringsrenten er opgjort efter en cost of capital metode og sammensætter sig af en risikofri rente med tillæg af en illikviditetspræmie og den forventede inflation.

For investeringer i f.eks. vindmølleparker vil de væsentligste input parametre udover diskonteringsrenten være antagelser om udviklingen i el-priser, el-produktion, vedligeholdelsesomkostninger samt omkostninger til bortskaffelse ved udløb af produktionsperioden.

Måling af dagsværdi af unoterede kapitalandele

Dagsværdien af de unoterede kapitalandele er baseret på oplysninger fra eksterne parter. Pensionskassen har etableret interne procedurer, der sikrer kvaliteten af de modtagne oplysninger. For en nærmere beskrivelse af værdiansættelsen henvises til afsnittet om kapitalandele.

Måling af dagsværdi af unoterede finansielle investeringsaktiver gennem fonde

Dagsværdien af de unoterede finansielle investeringsaktiver gennem fonde er i høj grad baseret på oplysninger fra kapitalforvaltere eller fondene selv m.fl., herunder ved rapporteringer, som i mange tilfælde ligger forud for balancedagen.

Der er etableret interne procedurer, der skal sikre kvaliteten af de oplysninger, der indgår i dagsværdiansættelsen. Det indebærer bl.a., at der tages højde for tidsmæssige forskydninger i regnskabsdata mellem seneste rapportering og balancedagen, at der foretages kvantitative analyser og kvalitative vurderinger samt den generelle markedsudvikling siden seneste rapportering vurderes. Der følges derudover generelt op på kvaliteten af den modtagne rapportering.

Måling af dagsværdi af unoterede kreditinvesteringer

Dagsværdiberegningen af unoterede kreditinvesteringer er baseret på modeller og i videst muligt omfang på observerbare data, og værdiansættelserne er påvirket af skøn. Dagsværdiberegningen foretages både internt af finansafdelingen og af eksterne parter.

Ved interne beregninger foretages værdiansættelsen ved tilbagediskontering af forventede fremtidige betalingsstrømme. De væsentligste skøn/input parametre er de anvendte diskonteringsrenter. Beregningen af disse er baseret på kreditspænd på likvide kreditobligationer samt estimater for kreditkvaliteten af lånet og illikviditetspræmier.

Ved eksterne værdiansættelser beregner finansafdelingen en tilsvarende egen værdi til kontrol af den eksterne værdiansættelse. Kontrolværdien er baseret på samme tilgang som ved egne beregninger og med de dertilhørende skøn. Hvis kontrolværdien er inden for et acceptabelt spænd fra den eksterne værdiansættelse, benyttes den eksterne værdiansættelse. Hvis dette ikke er tilfældet vil der blive taget kontakt til den eksterne part, som har foretaget værdiansættelsen. Hvis der ikke kan gives en tilfredsstillende forklaring på forskellen justeres prisen i henhold til kontrolværdien.

Uanset om der benyttes en intern eller ekstern værdiansættelse, skal der tages stilling til udviklingen i kreditkvaliteten på den konkrete investering, herunder kvaliteten af sikkerheder, og den generelle markedsudvikling, herunder udviklingen i renter og rentespænd i værdiansættelsesprocessen.

Måling af dagsværdi af investeringsejendomme

Dagsværdiberegningen sker efter DCF-modellen (Discounted Cash Flow) De væsentlige skøn knytter sig især til fastlæggelsen af diskonteringsfaktoren, som sammensætter sig af et afkastkrav til ejendommen, forventninger til inflationen samt antagelserne om de fremtidige pengestrømme, f.eks. fremtidige lejeindtægter, moderniseringer samt niveauet for tomgang. For en nærmere beskrivelse af værdiansættelsen henvises til afsnittet om investeringsejendomme.

Resultatopgørelsen**Bruttomedlemsbidrag**

Bruttomedlemsbidrag i pensionskassen omfatter forfaldne medlemsbidrag for januar – november og forventede medlemsbidrag for december. Medlemsbidrag er reduceret med arbejdsmarkedsbidrag.

Investeringsafkast

Indtægter fra tilknyttede og associerede virksomheder indeholder pensionskassens andel af virksomhedernes driftsresultater efter skat.

Indtægter af investeringsejendomme indeholder resultat af ejendomsdrift før regulering af ejendommenes værdi. I resultatet fragår omkostninger til ejendomsadministration.

Renter og udbytter m.v. indeholder regnskabsårets indtjente renter og modtagne udbytter m.v. vedrørende investeringsaktiver.

Kursregulering indeholder realiserede og urealiserede gevinster på investeringsaktiver herunder værdiregulering af investeringsejendomme.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed, indeholder omkostninger i forbindelse med værdipapiradministration, depotgebyrer og honorarer til ekstern forvaltning.

Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat indregnes i resultatopgørelsen med et beløb, der er beregnet på grundlag af regnskabsårets skattepligtige afkast.

Pensionsafkastskat fordeles mellem egenkapitalen og medlemmerne. Egenkapitalens andel af pensionsafkastskat beregnes på baggrund af egenkapitalens andel af realiseret resultat.

Udbetalte ydelser

Pensionsydelse omfatter ekspederede og udbetalte pensioner.

Ændring i pensionshensættelser

Indeholder årets ændring i de pensionsmæssige hensættelser

Ændring i overskudskapital

Indeholder årets ændring i overskudskapitalen

Administrationsomkostninger

Pensionskassen betaler et årligt fast beløb (tarif) pr. medlem til PKA A/S for de aftalte administrative ydelser, hvori indgår lønninger og vederlag til direktion og bestyrelse.

Pensionskassen og de tilknyttede virksomheder betaler herudover en fast promillesats af formuens dagsværdi for porteføljepleje.

Tarif og promillesats er fastsat på markedsbaserede vilkår.

Overført investeringsafkast

Overført investeringsafkast er beregnet på grundlag af egenkapitalens andel af det realiserede resultat og indregnes i posten Egenkapitalens investeringsafkast.

Balancen

Aktiver

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme måles til dagsværdi på balancedagen. Dagsværdiberegningen efter DCF-modellen (Discounted Cash Flow) tager udgangspunkt i opgørelse af den enkelte periodes nettopengestrøm i en tiårig budgetperiode, som herefter tilbagediskonteres, samt en terminalværdi udover den 10 årige budgetperiode, hvor den forventede og normaliserede langsigtede indtægt er fastlagt og værdiansættes efter den afkastbase-rede værdiansættelsesmodel.

Afkastkravet bygger på en individuel vurdering af den enkelte ejendom, herunder ejendomstype og anvendelsesmuligheder, beliggenhed, vedligeholdelsesstand, kontraktforhold, lejersammensætning, genudlejningsmuligheder, opdeling i ejerlejligheder, opførelsesår mv. Afkastkravet er fastsat ud fra en forventning om at ejendommene vil kunne afhændes med salgsbestræbelser i en rimelig tidsperiode.

Diskonteringsfaktoren i budgetperioden for de enkelte ejendomme fastsættes til afkastprocenten korrigeret for den langsigtede inflation.

For ejendomme under opførelse hvor dagsværdien ikke kan opgøres pålideligt, opgøres værdien som medgåede omkostninger eller en lavere nettorealiseringsværdi.

Dagsværdien for grunde og fritidshuse er baseret på den seneste offentlige kontantvurdering.

Dagsværdien for ejerlejlighedsejendomme, hvor ejendommen er eller kan opdeles i ejerlejligheder, opgøres pr. ejendom. For hver ejendom anvendes et standardiseret afkastkrav samt en individuel vurdering af frigørelsestakten og kvadratmeterpriser ved aktuelle salg.

Værdireguleringer på investeringsejendomme indregnes i posten Kursreguleringer over resultatopgørelsen.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til indre værdi (equity-metoden). Efter denne metode bliver de tilknyttede virksomheders driftsresultater indregnet i pensionskassens resultatopgørelse. Pensionskassens resultat og egenkapital er herefter identiske med koncernens.

Regnskabsresultaterne fra de tilknyttede virksomheder fremkommer ved anvendelse af indregnings- og målingsmetoder, der er identiske med de principper, der er anvendt i pensionskassen.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes med pensionskassens ejerandel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi. Virksomhedernes indre værdi fremkommer ved anvendelse af målingsmetoder, der er identiske med de metoder, der er anvendt i pensionskassen. Alle reguleringer indregnes i indtægter fra associerede virksomheder.

Som associerede virksomheder betragtes virksomheder, som ikke er tilknyttede virksomheder, men hvori koncernens virksomheder har andele på mere end 20 % af stemmerettighederne, og hvor der udøves betydelig indflydelse på virksomhedernes driftsmæssige og finansielle ledelse gennem repræsentation i virksomhedernes bestyrelser.

Associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til nul, og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med moderselskabets andel af den negative indre værdi, i det omfang det vurderes uerholdeligt. Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, i det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser.

De underliggende aktiver og passiver i tilknyttede og associerede virksomheder er baseret på måling til dagsværdier.

Dagsværdien af investeringsejendomme ejet gennem tilknyttede eller associerede virksomheder opgøres som nærmere beskrevet ovenfor under afsnittet "Investeringsejendomme".

Dagsværdien af infrastrukturaktiver ejet gennem tilknyttede eller associerede virksomheder opgøres jf. afsnittet "Måling af dagsværdi af infrastrukturaktiver".

Kapitalandele

Børsnoterede kapitalandele måles til dagsværdi baseret på børsnoterede lukkekurser på balancedagen.

Unoterede kapitalandele måles til dagsværdi baseret på en individuel vurdering af virksomhederne, med henblik på at fastsætte den pris, som kapitalandelene skønnes at kunne handles til. Værdiansættelsen er i høj grad baseret på oplysninger fra eksterne kapitalforvaltere.

Pensionskassen har etableret interne processer, der skal understøtte de udarbejdede skøn. Der tages således højde for tidsmæssige forskydninger mellem rapportering og regnskabsdata ved at indhente supplerende oplysning om prisudviklingen.

Derudover foretages der analyser af værdiansættelserne i forhold til eksterne modparter og i forhold til priser fastsat af en uafhængig finansiel institution for at vurdere og efterprøve de fastsatte værdier

Investeringsforeningsandele

Investeringsforeningsandele måles til dagsværdi baseret på børsnoterede lukkekurser på balancedagen, eller anden tilsvarende kurs.

Obligationer

Fastforrentede obligationer, konvertible obligationer og indeksobligationer med tillæg af indeksreguleringer måles til dagsværdi baseret på børsnoterede lukkekurser på balancedagen. Dagsværdien af udtrukne obligationer baseres på obligationernes nutidsværdi, der tilnærmelsesvis udgør obligationernes nominelle værdi.

Pantsikrede udlån

Pantebreve måles til en beregnet dagsværdi baseret på fordringens effektive rente.

Andre udlån

Direkte ejendomskredit måles til dagsværdi, hvilket som udgangspunkt er kurs pari. Værdiansættelsen kontrolleres i forhold til aktuelle spreads i markedet, låntagers kreditværdighed samt det bagvedliggende kollateral.

Øvrig direkte kredit måles med udgangspunkt i ekstern værdiansættelse og kontrolleres i forhold til udviklingen i lignende kreditrisiko for både noterede og unoterede værdipapirer i markedet.

Indlån i kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter er indeståender og aftaleindskud i kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter, anvendt til renterisikoafdækning og andre formål, måles til dagsværdi. Instrumenter med positiv dagsværdi indregnes som aktiver under Afledte finansielle instrumenter og instrumenter med negativ dagsværdi indregnes under Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter.

Repo/reverse

Værdipapirer, der er solgt som led i salgs- og tilbagekøbsforretninger, beholdes i balancen under den respektive hovedpost f.eks. "obligationer" som forrentes og kursreguleres. Det modtagne beløb indregnes og forrentes som gæld til modparten. Værdipapirer erhvervet som led i købs- og tilbagesalgsforretninger optages som tilgodehavender hos modparten og afkastet indregnes under renter.

Tilgodehavender

Tilgodehavender optages til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning for forventede tab.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indeholder den del af pensionsafkastskatten, som hviler på det afkast, der først indregnes i pensionskassens skattegrundlag i et efterfølgende regnskabsår.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af pensionskassens andel af indestående driftslikviditet i pengeinstitutter. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter tilgodehavende renter samt afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Passiver**Egenkapital**

Pensionskassens egenkapital tilhører medlemmerne kollektivt.

Overskudskapital

Overskudskapital indgår i basiskapitalen på lige fod med egenkapitalen, men tilfalder over tid de forsikrede og er dermed en del af hensættelsen til forsikringskontrakter.

Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter

Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter opgøres af pensionskassens ansvarshavende aktuar.

Pensionshensættelserne består af elementerne Garanterede ydelser, Individuelt bonuspotentiale, Kollektivt bonuspotentiale og Risikomargen.

Pensionshensættelsernes element Garanterede ydelser opgøres ved, for hver forsikring, at opgøre markedsværdien af de forventede garanterede betalingsstrømme. Markedsværdien beregnes ved at diskontere de enkelte betalinger med den af den europæiske tilsynsmyndighed EIOPA opgjorte rente med VA-tillæg, reduceret med pensionsafkastskat. Garanterede ydelser indeholder et skønnet beløb til dækning af fremtidige forsikringsydelser, som stammer fra forsikringsbegivenheder indtruffet i regnskabsåret, men som endnu ikke var anmeldt på balancedagen.

Individuelt bonuspotentiale indeholder værdien af forpligtelser til at yde bonus på baggrund af det enkelte bonusberettigede forsikringsdepot.

Kollektivt bonuspotentiale indeholder forsikringsbestandens andel af realiserede resultater, som er hensat kollektivt til de bonusberettigede forsikringer. Beløbet er endnu ikke tilskrevet det enkelte medlem.

Risikomargen indeholder det beløb, som pensionskassen forventeligt vil skulle betale en anden forsikringsvirksomhed for, at denne vil overtage risikoen for at afvikle bestanden. Risikomargen indhentes så vidt muligt i forsikringernes individuelle dernæst kollektive bonuspotentiale – eller subsidiært kapitalgrundlaget. Risikomargen opgøres i henhold til Solvens II-reglerne.

Forudsætningerne om bedste skøn for dødelighed er baseret på Finanstilsynets benchmark for den aktuelle dødelighed, der tilpasses pensionskassens specifikke forhold vedrørende forsikringsbestandens observerede dødelighed. I tillæg hertil indregnes Finanstilsynets benchmark for forventede levetidsforbedringer. Finanstilsynets benchmarks opdateres årligt, og pensionskassen gennemfører årligt en analyse af eventuelle afvigelser fra benchmark for den aktuelle dødelighed.

Forudsætningerne om bedste skøn for invaliditet er baseret på den observerede invaliditet i de senere år.

Diskonteringsrentekurven og forudsætningerne om dødelighed er de forudsætninger, der har størst effekt på målingen af hensættelserne.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen angiver nutidsværdien af pensionskassens endnu ikke indtjente fortjeneste på forsikringerne, som forventes indregnet i resultatopgørelsen med tiden. Fortjenstmargen udskilles af pensionshensættelserne.

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter omfatter gæld vedrørende repoforretninger. Repoforretninger, er solgte værdipapirer, hvor der samtidig med salget er indgået aftale om tilbagekøb og indregnes i balancen, som om værdipapirerne fortsat var en del af beholdningen. Gælden måles til dagsværdi.

Aktuelle skatteforpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser er den del af pensionsafkastskatten der skal betales for det indeværende regnskabsår.

Øvrige poster i passiverne

Øvrige poster i passiverne, der omfatter Andre hensættelser, Gæld til tilknyttede virksomheder og Anden gæld, opgøres til dagsværdi, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Eventualforpligtelser

Tilsagn om investeringer, afgivne garantier og kautioner mv. uden for forsikringsforhold er anført i en note til årsrapporten.

Nøgletal

Nøgletal udarbejdes efter reglerne i Finanstilsynets Regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser.

Årsrapport 2020

Note 2

Femårsoversigt over hoved- og nøgletal

Pensionskassen		2016	2017	2018	2019	2020
Medlemsbidrag		1.710	1.677	1.806	1.862	1.838
Pensionsydelse		-1.295	-1.338	-1.401	-1.438	-1.528
Investeringsafkast		3.879	3.089	-1.554	6.780	3.110
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt		-24	-24	-24	-24	-25
Resultat af afgiven forretning		0	0	0	0	0
Pensionsteknisk resultat		0	0	0	0	0
Årets resultat		566	434	-288	981	416
Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter, i alt		39.688	42.150	41.489	46.619	49.049
Egenkapital, i alt		9.044	9.478	9.191	10.172	10.587
Aktiver, i alt		56.640	57.906	56.910	71.364	73.519
Koncernen		2016	2017	2018	2019	2020
Medlemsbidrag		1.710	1.677	1.806	1.862	1.838
Pensionsydelse		-1.295	-1.338	-1.401	-1.438	-1.528
Investeringsafkast		3.879	3.089	-1.554	6.780	3.110
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt		-24	-24	-24	-24	-25
Resultat af afgiven forretning		0	0	0	0	0
Pensionsteknisk resultat		0	0	0	0	0
Årets resultat		566	434	-288	981	416
Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter, i alt		39.688	42.150	41.489	46.619	49.049
Egenkapital, i alt		9.044	9.478	9.191	10.172	10.587
Aktiver, i alt		56.695	57.967	56.972	71.432	73.595
Nøgletal *		2016	2017	2018	2019	2020
Afkast relateret til gennemsnitsrenteprodukter	%	8,5	6,3	-3,0	13,3	5,4
Omkostninger af hensættelser	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Omkostninger pr. medlem	kr.	393	370	357	350	341
Egenkapitalforrentning efter skat	%	6,5	4,7	-3,1	10,1	4,0
Forrentning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital	%	7,0	5,2	-2,6	10,7	4,5

* Nøgletal her angives for Pensionskassen, og der udarbejdes ikke nøgletal for koncern, da denne kun omfatter én pensionskasse.

Årsrapport 2020

Note 3	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Bruttomedlemsbidrag				
Direkte forsikring med bonusordning				
Medlemsbidrag	1.655,3	1.579,0	1.655,3	1.579,0
Medlemsindskud	129,1	233,7	129,1	233,7
Gruppeordninger	54,1	49,7	54,1	49,7
Bruttomedlemsbidrag i alt	1.838,4	1.862,4	1.838,4	1.862,4
Samtlige bidrag er direkte forsikring med ret til bonus.				
Pensionsaftaler				
Tegnet i ansættelsesforhold	1.659,6	1.630,3	1.659,6	1.630,3
Privattegnede	124,8	182,4	124,8	182,4
Gruppeordninger	54,1	49,7	54,1	49,7
Præmier fordelt på lande				
Danmark	1.827,3	1.852,2	1.827,3	1.852,2
Andre EU-lande	5,6	5,3	5,6	5,3
Øvrige lande	5,5	4,8	5,5	4,8
Opgørelse af antal forsikrede				
Tegnet i ansættelsesforhold	64.357	61.578	64.357	61.578
Tegnet privat	6.070	5.493	6.070	5.493
Gruppeordninger	39.855	38.229	39.855	38.229

Pensionskassens samlede antal forsikrede medlemmer er opgjort incl. medlemskaber, hvorfra der kun udbetales ægtefælle- og børnepensioner.

Note 4	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Kursreguleringer				
Investerings ejendomme	8,9	27,4	83,5	82,0
Kapitalandele	1,0	244,5	1,0	285,6
Investeringsforeningsandele	32,2	-124,6	32,2	-124,6
Obligationer	59,8	68,5	59,8	68,5
Andre udlån	-50,3	198,9	-50,3	198,9
Afledte finansielle instrumenter	2.115,5	490,7	2.115,5	491,1
Likvide beholdninger	-61,2	2,8	-61,2	2,8
Kursreguleringer i alt	2.105,9	908,1	2.180,5	1.004,3

Note 5	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Ændring i pensionshensættelser f.e.r. i alt				
Individuel bonuspotentiale	888,1	2.182,9	888,1	2.182,9
Garanterede ydelser	-3.798,1	-6.718,8	-3.798,1	-6.718,8
Risikomargen	-41,0	-72,8	-41,0	-72,8
Kollektiv bonuspotentiale	521,9	-521,9	521,9	-521,9
Ændring i pensionshensættelser f.e.r. i alt	-2.429,1	-5.130,7	-2.429,1	-5.130,7

Årsrapport 2020

Note 6 Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Honorar til bestyrelsen (beløb i tusinde kr.)				
Ulla Astman Nielsen	195,2	191,4	195,2	191,4
Ghita Parry *	93,3	54,6	93,3	54,6
Tina Lambrecht *	92,6	97,5	92,6	97,5
Bo Libergren	55,7	54,6	55,7	54,6
Bitten Kaanbjerg Kristensen	55,7	54,6	55,7	54,6
Merete Ringsholt	55,7	54,6	55,7	54,6
Tina Nør Langager *	55,7	54,6	55,7	54,6
Mary-Ann Sørensen	55,7	54,6	55,7	54,6
Lone Birgitte Høhne	55,7	54,6	55,7	54,6
Brian Errebo-Jensen	77,6	60,0	77,6	60,0
Nils Borring	55,7	54,6	55,7	54,6
Steen Bagger Thomsen	55,7	54,6	55,7	54,6
Lis Britt Munk * (indtrådt 01.09.2019)	55,7	18,4	55,7	18,4
Anita Baresgaard (indtrådt 19.06.2020)	30,4		30,4	
Birgit Plough Jensen (udtrådt 19.06.2020)	27,6	54,6	27,6	54,6
Lillian Bondo * (udtrådt 30.08.2019)		86,6		86,6
Lisa Lund Holst	152,0	149,0	152,0	149,0
Jesper Cramon	130,1	127,6	130,1	127,6
Samlet honorar til bestyrelsen	1.300,0	1.276,4	1.300,0	1.276,4

* honoraret er udbetalt til den udpegende faglige organisation.

Løn

Der er ingen ansatte i pensionskassen ud over direktionen og de fire nøgelfunktioner under Solvens II.

Direktionen og de fire nøgelfunktioner er ikke aflønnet af pensionskassen.

Direktionen har modtaget et samlet vederlag for alle sine funktioner fra administrationsselskabet PKA A/S på i alt 4.873 t. kr.

Nærmere oplysninger om aflønning i administrationsfællesskabet PKA kan ses på pka.dk.

Revisor

Revisors arbejde sker i stort omfang fælles for de af PKA A/S administrerede pensionskasser.

Pensionskassens andel af revisorkostningerne inklusive moms udgør:

	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
<i>Revisor (beløb i tusinde kr.)</i>				
Lovpligtig revision af årsregnskabet	232,1	234,2	290,4	282,9
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	80,7	75,7	80,7	75,7
Samlede revisorkostninger	312,7	309,9	371,1	358,7

Lovpligtig revision af årsregnskabet dækker over honorar til både PricewaterhouseCoopers og Deloitte.

Årsrapport 2020

Note 7 Realiseret resultat	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Renteresultat	2.750,1	6.455,9	2.750,1	6.455,9
Risikoresultat	96,1	106,7	96,1	106,7
Omkostningsresultat	168,6	165,8	168,6	165,8
Markedsværdiregulering	-1.147,2	-1.606,5	-1.147,2	-1.606,5
Realiseret resultat i alt	1.867,5	5.121,9	1.867,5	5.121,9
som er fordelt til:				
Tilskrivning af bonus	1.830,6	2.347,4	1.830,6	2.347,4
Pensionsafkastskat	387,0	770,1	387,0	770,1
Forrentning til overskudskapital	29,1	58,3	29,1	58,3
Pensionsafkastskat vedrørende overskudskapital	5,3	10,5	5,3	10,5
Overført til egenkapitalen	478,5	1.041,6	478,5	1.041,6
Pensionsafkastskat vedrørende egenkapitalen	73,0	175,2	73,0	175,2
Ændring i individuel bonuspotentiale	-414,0	196,7	-414,0	196,7
Henlagt til kollektiv bonuspotentiale	-521,9	521,9	-521,9	521,9
Fordelt i alt	1.867,5	5.121,9	1.867,5	5.121,9
Bevægelser på egenkapitalen:				
Fra realiseret resultat	478,5	1.041,6	478,5	1.041,6
Overført til hensættelser	-62,9	-60,8	-62,9	-60,8
Årets resultat	415,5	980,8	415,5	980,8
Tilgodehavende egenkapitalforrentning	0,0	0,0	0,0	0,0

Principperne for deling af det realiserede resultat samt beregning af risikotillæg er beskrevet i anvendt regnskabspraksis.

Note 8 Investerings ejendomme	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Dagsværdi pr. 1. januar	760,6	725,5	4.080,3	3.831,5
Tilgang i året	4,3	16,7	254,5	189,4
Afgang i året	-18,4	-6,4	-18,4	-12,1
Årets værdiregulering til dagsværdi	6,3	24,8	56,6	71,4
Dagsværdi i alt	752,8	760,6	4.373,0	4.080,3
Vægtet gennemsnitlig afkastprocent som indgår ved fastsættelse af dagsværdi:				
Ejendomme til boligudlejning	3,9	3,8	3,3	3,9
Ejendomme til erhvervsudlejning	5,4	4,0	5,6	4,9
Ejendomme udlejet på langtidskontrakt til offentlige myndigheder	4,3	4,3	5,3	5,3

Pensionskassens værdiansættelse af investeringsejendomme er sket med udgangspunkt i ekstern validering af afkastkrav.

Note 9**Andre finansielle investeringsaktiver**

I pensionskassens investeringspolitik tages der hensyn til en række sociale, miljømæssige og etiske forhold. Pensionskassen investerer ikke i virksomheder, der overlagt og konsekvent overtræder national lovgivning eller regler fastsat af internationale organisationer tiltrådt af Danmark. Endvidere investerer pensionskassen ikke i kontroversielle våben, kulminer eller tobak.

På www.pka.dk kan ses en løbende opdateret liste over de virksomheder, som pensionskassen har kapitalandele i.

Pensionskassens formue forvaltes af PKA A/S.

Finansielle instrumenter (Pensionskassen og Koncernen)

<i>Afledte finansielle instrumenter 2020</i>	<u>År til udløb</u>	<u>Hovedstol</u>	<u>Bogført værdi</u>
Futures Køb	0-1	436,6	7,0
Futures Salg	0-1	2.044,7	0,0
Optioner køb	1-10	4.918,3	55,3
Swaptioner Salg	0-1	1.037,2	13,1
Swaptioner Køb	1-10	10.526,6	-1.483,5
Swaptioner Køb	+10	7.930,9	-1.024,8
Swaps	0-1	12.203,0	152,2
Swaps	1-10	30.780,8	729,7
Swaps	+10	48.629,8	2.816,9
Valutaterminsforretninger	0-1	37.696,3	634,1
Valutaterminsforretninger	+10	247,3	1,2
Valutaterminsforretninger	1-10	784,5	-1,6
Inflation swaps	0-1	438,2	4,8
Inflation swaps	1-10	2.452,0	-28,6
Inflation swaps	+10	764,4	-36,0

<i>Afledte finansielle instrumenter 2019</i>	<u>År til udløb</u>	<u>Hovedstol</u>	<u>Bogført værdi</u>
Optioner køb	1-10	12.869,9	-87,5
Optioner køb	0-1	1.070,3	416,5
Swaptioner	1-10	10.683,7	-1.379,4
Swaptioner	1-10	1.135,0	11,8
Swaptioner	+10	9.938,2	-881,4
Swaps	0-1	17.086,8	-77,0
Swaps	1-10	38.763,8	572,2
Swaps	+10	48.248,8	2.384,6
Valutaterminsforretninger	0-1	22.682,3	94,6
Valutaterminsforretninger	+10	120,3	1,3
Valutaterminsforretninger	1-10	1.095,6	-4,6
Inflation swaps	1-10	2.844,7	-15,4
Inflation swaps	0-1	101,8	0,3
Inflation swaps	+10	920,3	-25,4

For afledte finansielle instrumenter knytter væsentlige betingelser sig til udviklingen i renter, aktiekurser og valuta.

For øvrige finansielle instrumenter, såsom obligationer, kapitalandele mv., er der ingen specielle væsentlige betingelser eller vilkår, som influerer på de fremtidige betalingsstrømme.

Den bogførte værdi af afledte finansielle instrumenter i balancen sker brutto. Summen af alle kontrakter med positiv værdi føres i aktiverne under posten "Afledte finansielle instrumenter". Summen af alle kontrakter med negativ værdi føres i passiverne under posten "Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter".

Årsrapport 2020

Note 10

Opdeling efter værdiansættelse af investeringsaktiver og finansielle forpligtelser

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser er indregnet til dagsværdi eller amortiseret kostpris og opgjort på koncernniveau jf. nærmere herom i note 1 "Anvendt regnskabspraksis"

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser 2020

	<u>Noterede kurser</u>	<u>Observerbare input</u>	<u>Ikke observerbare input</u>	<u>I alt</u>
Investeringsejendomme	0,0	0,0	4.373,0	4.373,0
Kapitalandele i associerede virksomheder	12.338,6	9.864,5	7.635,8	29.838,9
Udlån til associerede virksomheder	0,0	0,0	259,5	259,5
Kapitalandele	4,4	0,0	8.983,2	8.987,7
Investeringsforeningsandele	26,4	433,7	2.774,2	3.234,3
Obligationer	8.588,3	2.924,4	283,5	11.796,3
Andre udlån	0,0	0,0	4.416,3	4.416,3
Indlån i kreditinstitutter	1.269,3	0,0	0,0	1.269,3
Afledte finansielle instrumenter	8,9	8.645,1	254,9	8.908,9
Investeringsaktiver til dagsværdi	<u>22.235,9</u>	<u>21.867,7</u>	<u>28.980,5</u>	<u>73.084,1</u>
Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter	-2,0	-6.991,0	-76,2	-7.069,2
Gæld til kreditinstitutter	0,0	-5.546,5	0,0	-5.546,5
Finansielle forpligtelser til dagsværdi	<u>-2,0</u>	<u>-12.537,5</u>	<u>-76,2</u>	<u>-12.615,6</u>

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser 2019

	<u>Noterede kurser</u>	<u>Observerbare input</u>	<u>Ikke observerbare input</u>	<u>I alt</u>
Investeringsejendomme	0,0	0,0	4.080,3	4.080,3
Kapitalandele i associerede virksomheder	12.590,3	10.682,4	5.709,3	28.982,0
Udlån til associerede virksomheder	0,0	0,0	1.102,1	1.102,1
Kapitalandele	8,4	0,0	9.632,9	9.641,2
Investeringsforeningsandele	33,0	0,4	2.888,6	2.922,0
Obligationer	10.112,1	2.080,8	653,4	12.846,2
Andre udlån	0,0	0,0	3.890,8	3.890,8
Indlån i kreditinstitutter	904,2	167,8	0,0	1.072,1
Afledte finansielle instrumenter	416,5	5.699,2	175,7	6.291,5
Investeringsaktiver til dagsværdi	<u>24.064,5</u>	<u>18.630,6</u>	<u>28.133,0</u>	<u>70.828,1</u>
Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter	0,0	-5.069,9	-210,8	-5.280,7
Gæld til kreditinstitutter	0,0	-8.090,8	0,0	-8.090,8
Finansielle forpligtelser til dagsværdi	<u>0,0</u>	<u>-13.160,6</u>	<u>-210,8</u>	<u>-13.371,5</u>

Årsrapport 2020

Note 10 fortsat

Værdiansættelse baseret på ikke observerbare input 2020	Primo	Overført til/fra andre niveauer	Kurs-regulering	Køb/salg	Ultimo
Investeringsejendomme	4.080,3	0,0	56,6	236,1	4.373,0
Kapitalandele i associerede virksomheder	5.709,3	0,0	52,3	1.874,2	7.635,8
Udlån til associerede virksomheder	1.357,8	0,0	-41,6	-1.056,7	259,5
Kapitalandele	9.632,9	0,0	671,0	-1.320,6	8.983,2
Investeringsforeningsandele	2.888,6	0,0	193,1	-307,5	2.774,2
Obligationer	653,4	0,0	-9,7	-360,2	283,5
Andre udlån	3.635,1	0,0	81,1	700,2	4.416,3
Afledte finansielle instrumenter	-35,1	0,0	513,4	-299,6	178,7
Finansielle forpligtelser til dagsværdi	27.922,2	0,0	1.516,2	-534,0	28.904,3

Værdiansættelse baseret på ikke observerbare input 2019

Dagsværdi primo	25.421,8
Overførsler til/fra andre niveauer	0,0
Køb/Salg netto	2.189,7
Værdiregulering	310,7
Dagsværdi ultimo	27.922,2

Note 11

Sikkerhedsstillelse

	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Pensionskassen har til sikkerhed for clearing og for dagsværdien på afledte finansielle instrumenter netto deponeret obligationer til en værdi af	534,7	337,5	534,7	337,5
Likvider og obligationer modtaget til sikkerhed for dagsværdien på afledte finansielle instrumenter	2.611,5	1.396,2	2.611,5	1.396,2
Sikkerhedsstillelse for repo forretninger	5.537,1	8.087,3	5.537,1	8.087,3

Note 12

Overskudskapital

	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Overskudskapital primo	604,3	491,2	604,3	491,2
Indbetalinger	65,6	63,3	65,6	63,3
Udbetalinger	-9,7	-8,5	-9,7	-8,5
Andel af realiseret resultat efter pensionsafkastskat	29,1	58,3	29,1	58,3
Overskudskapital i alt	689,3	604,3	689,3	604,3

Årsrapport 2020

Note 13

Pensionshensættelser

	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Pensionshensættelser primo	46.619,5	41.488,8	46.619,5	41.488,8
Fortjenstmargen primo	0,0	0,0	0,0	0,0
Anvendt individuel bonuspotentiale	0,0	196,7	0,0	196,7
Pensionsmæssige hensættelser i alt primo	46.619,5	41.685,5	46.619,5	41.685,5
Kollektiv bonuspotentiale primo	-521,9	0,0	-521,9	0,0
Akkumuleret værdiregulering primo	-5.544,3	-3.937,8	-5.544,3	-3.937,8
Retrospektive hensættelser primo	40.553,3	37.747,7	40.553,3	37.747,7
Bruttobidrag	1.838,4	1.862,4	1.838,4	1.862,4
Rentetilskrivning	1.822,5	2.361,6	1.822,5	2.361,6
Pensionsydelse	-1.528,3	-1.437,6	-1.528,3	-1.437,6
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-24,0	-23,8	-24,0	-23,8
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	55,2	48,5	55,2	48,5
Pensionsvalgsbonus	62,9	60,8	62,9	60,8
Overført til/fra medlemskapital	-55,9	-54,7	-55,9	-54,7
Andet	47,0	-11,6	47,0	-11,6
Retrospektive hensættelser ultimo	42.771,1	40.553,3	42.771,1	40.553,3
Akkumuleret værdiregulering ultimo	6.691,5	5.544,3	6.691,5	5.544,3
Kollektiv bonuspotentiale ultimo	0,0	521,9	0,0	521,9
Pensionsmæssige hensættelser i alt ultimo	49.462,6	46.619,5	49.462,6	46.619,5
Anvendt individuel bonuspotentiale	-414,0	0,0	-414,0	0,0
Fortjenstmargen ultimo	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionshensættelser i alt	49.048,6	46.619,5	49.048,6	46.619,5

Pensionskassens forsikringer er omfattet af kontributionsprincippet. Pensionskassen har imidlertid vedtaget andre principper for fordeling af det realiserede resultat end, hvad der følger af kontributionsbekendtgørelsen (BEK nr. 1643 af 14. december 2016). Bekendtgørelsens bestemmelser følges i det omfang, de ikke strider imod pensionskassens principper. I praksis vil det sige, at pensionskassen ikke anvender en gruppeopdeling efter bekendtgørelsens § 3.

Fordeling af hensættelser på oprindelig grundlagsrente for bestande, der ikke er omfattet af kontributionsprincippet:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonuspotentiale	Kollektivt bonuspotentiale	I alt
Pensionshensættelser pr. 1. januar 2020				
Opgørelsesrente 0,01%	5.904,7	15.255,0	277,4	21.437,1
Opgørelsesrente 1,75%	3.209,1	2.437,7	73,0	5.719,8
Opgørelsesrente 2,75%	3.587,2	249,0	45,3	3.881,5
Opgørelsesrente 4,25%	14.957,8	43,9	126,2	15.127,9
Alle grupper	27.658,8	17.985,6	521,9	46.166,2
Risikomargen alle grupper				453,2
Pensionshensættelser i alt				46.619,5

Årsrapport 2020

Note 13 fortsat

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus- potentiale	Kollektivt bonus- potentiale	I alt
Pensionshensættelser pr. 31. december 2020				
Opgørelsesrente 0,01%	6.892,9	15.298,2	0,0	22.191,1
Opgørelsesrente 1,75%	4.463,7	1.638,1	0,0	6.101,8
Opgørelsesrente 2,75%	4.274,8	123,2	0,0	4.398,0
Opgørelsesrente 4,25%	15.825,5	37,9	0,0	15.863,4
Alle grupper	31.456,9	17.097,4	0,0	48.554,3
Risikomargen alle grupper				494,3
Pensionshensættelser i alt				49.048,6

**Afkastprocent og Bonusgrad for de
forsikringsbestande, der ikke er omfattet af
kontributionsprincippet:**

	2020 Afkast- procent	2019 Afkast- procent	2020 Bonus- grad	2019 Bonus- grad
Opgørelsesrente 0,01%	5,4%	13,3%	66,5%	72,1%
Opgørelsesrente 1,75%	5,4%	13,3%	26,9%	44,3%
Opgørelsesrente 2,75%	5,4%	13,3%	3,3%	8,4%
Opgørelsesrente 4,25%	5,4%	13,3%	0,4%	1,7%

**Forrentning af kundemidler efter omkostninger
før skat opdelt på produkt:**

	2020	2019
Gennemsnitrente	5,4%	13,1%

Note 14

Eventualforpligtelser

Til sikkerhed for forsikredes hensættelser er registreret følgende aktiver:

	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	752,8	760,6	752,8	760,6
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	2.591,9	3.470,9	2.591,9	3.470,9
Kapitalandele i associerede virksomheder	26.974,3	25.549,2	26.974,3	25.549,2
Udlån til associerede virksomheder	259,5	1.102,1	259,5	1.102,1
Kapitalandele	8.987,7	8.799,6	8.987,7	8.799,6
Investeringsforeningsandele	3.178,5	2.254,5	3.178,5	2.254,5
Obligationer	7.699,3	5.793,5	7.699,3	5.793,5
Andre udlån	2.451,9	2.479,5	2.451,9	2.479,5
Indlån i kreditinstitutter	1.031,8	1.034,4	1.031,8	1.034,4
Tilgodehavende renter	25,6	30,4	25,6	30,4
Til sikkerhed for hensættelser i alt	53.953,3	51.274,7	53.953,3	51.274,7
Investeringsaktiver til overtagelse efter regnskabsåret	63,2	1.059,3	63,2	1.059,3

Årsrapport 2020

Note 14 fortsat

	Pensionskassen		Koncernen	
	2020	2019	2020	2019
Tilsagn om investeringer fratrukket allerede indbetalte beløb:				
Unoterede aktier	3.720,7	3.347,5	3.720,7	3.347,5
Skov og landbrug	27,7	44,2	27,7	44,2
Ejendomme	1.830,9	1.671,7	1.830,9	1.671,7
Infrastruktur	1.034,3	948,1	1.034,3	948,1
Kredit	3.620,1	2.543,8	3.620,1	2.543,8
	10.233,7	8.555,3	10.233,7	8.555,3

Pensionskassen deltager i diverse interessentskaber sammen med pensionskasser tilknyttet PKA. Pensionskasserne hæfter solidarisk for interessentskabernes forpligtelser.

Endelig påhviler der momsreguleringsforpligtelse på en del af koncernens ejendomme. Det kræver dog en kommerciel beslutning om ændret anvendelse af de pågældende ejendomme, før forpligtelsen bliver aktuel.

PKA Direct I K/S*Anholt havvindmøllepark*

Pensionskassen har over for Ørsted Energy Wind Power A/S og medejere af Anholt Havvindmøllepark I/S garanteret, at PKA - Sundkedsfaglige Anholt Havvindmøllepark K/S inden for visse rammer vil betale sin prorata andel af forpligtelserne under ejeraftalen vedrørende Anholt Havvindmøllepark I/S og aftalen med Ørsted Energy Wind Power A/S om drift af Anholt Havvindmøllepark.

Gode Wind II

Pensionskassen deltager via PKA - Sundkedsfaglige Gode Wind II K/S sammen med en række øvrige institutionelle investorer i et investorkonsortium, der har investeret i vindmølleparken Gode Wind II.

Pensionskassen har garanteret for visse forpligtelser, som påhviler Gode Wind II Joint HoldCo P/S over for Gode Wind II Joint FinCo ApS. Garantien vedrørte pr. statusdagen forpligtelser på 29,7 mio. EUR.

PKA Direct II K/S*Burbo Bank Extension*

Pensionskassen deltager via PKA Burbo Extension Holding ApS sammen med en anden dansk investor i et investorkonsortium, der har investeret i havvindmølleparken Burbo Bank Extension i England. Pensionskassen har garanteret sin pro rata andel af visse garantiforpligtelser vedrørende ejerskab og drift af Burbo Bank Extension overfor en række parter, herunder MHI Vestas Offshore Wind UK Ltd, som leverer vindmøllerne, samt overfor henholdsvis den danske investeringspartner Ørsted Energy Wind Power A/S samt disse selskabers projektselskaber. Garantiforpligtelsen pr. statusdagen var 3,7 mio. GBP.

Teeside Renewable Energy Plant

Pensionskassen investerer via PKA TeesREP Holding ApS i biomassekraftvarmeværket Teesside Renewable Energy Plant i England sammen med Macquarie Capital. Pensionskassen har garanteret sin pro rata andel af visse forpligtelser vedrørende opførelse og ejerskab af Teesside Renewable Energy Plant overfor Nordea Bank, som et led i den samlede finansiering af investeringen. Garantiforpligtelsen er begrænset til pensionskassens indirekte investeringstilsagn, hvoraf restforpligtelsen pr. statusdagen var 3,2 mio. GBP.

Walney Extension

Pensionskassen deltager via PKA Walney Extension Holding ApS sammen med en anden dansk investor i et investorkonsortium, der har investeret i havvindmølleparken Walney Extension i England. Pensionskassen har garanteret sin pro rata andel af visse forpligtelser vedrørende opførelse og ejerskab af Walney Extension over for en række parter, herunder Ørsted Energy Wind Power A/S og långivere. Garantiforpligtelserne udgør pr. statusdagen 48,9 mio. GBP.

Note 14 fortsat**AIP Infrastructure I K/S***Blafa*

I oktober 2018 indgik Pensionskassen en aftale med Vattenfall og Vestas om opførelsen af en 353 MW onshore vindmøllepark i Sverige nær Umeå. Pensionskassens garantiforpligtelse pr. statusdagen udgøres af resterende pro rata andel af det samlede investeringstilsagn samt yderligere driftsmæssige garantier på i alt 126,4 mio. DKK.

Zion

PKA investerede i oktober 2018 i to solcelleparker i Californien. Begge solparker var fuldt udbygget og i drift på overtagelsestidspunktet. Pensionskassen har garanteret sin pro rata andel af visse drifts- og nedtagingsmæssige forpligtelser overfor Nordea Bank. Hertil kommer udestående pro rata andel af nyt investeringstilsagn på batterilagingsenhed i tilknytning til solcelleparkerne samt yderligere garantier i specifikt i forhold hertil. Garantiforpligtelserne og resttilsagn beløber sig pr. statusdagen samlet til 30,6 mio. USD.

El Campo

I 2019 indgik Pensionskassen en aftale med Longroad og Vestas om opførelsen af en 353 MW onshore vindmøllepark i USA, Knox County, Texas. I 2020 er der yderligere investeret i to solcelleparker under El Campo, en i Californien og en i Texas. Pensionskassens garantiforpligtelse pr. statusdagen udgøres af driftsmæssige garantier på i alt 49,3 mio. USD.

AIP Infrastructure II K/S*Escalade*

I 2020 indgik pensionskassen aftale om køb af en 336 MW onshore vindmøllepark i USA, Knox County, Texas. Parken forventes færdigt i november 2021. Pensionskassens garantiforpligtelse pr. statusdagen udgøres af resterende pro rata andel af det samlede investeringstilsagn samt yderligere driftsmæssige garantier på i alt 25,3 mio. USD.

Mallard

I 2020 købte pensionskassen sig ind i Agility Trains East, som ejer en flåde af intercitytog, der servicerer 'East Coast Main Line' i UK. Pensionskassens pro rata andel af den resterende del af investeringstilsagnet og garantiforpligtelser udgør 28,7 mio. GBP.

PKA Ophelia Holding K/S*TDC*

Pensionskassen har pr. statusdagen en resthæftelse på 0,6 mio. DKK for sin pro rata andel af investeringen.

Moms

Som følge af en EU-domstolsafgørelse i 2014 kan visse ydelser til investeringsforeningslignende pensionskasser potentielt fritages for moms. Pensionskassen har i samarbejde med PKA A/S og Forca A/S udarbejdet en foreløbig opgørelse over momsbeløb som pensionskassen anses som berettiget til at tilbagesøge for perioden 2004 til 2015 baseret på EU-dommen.

Pensionskassen har i februar 2016 indsendt anmodning om tilbagebetaling af uberettiget opkrævet moms til Skattestyrelsen for perioden 2004 til og med 2015. Yderligere har Pensionskassen i december 2018 indsendt anmodning til Skattestyrelsen om tilbagebetaling af uberettiget opkrævet moms for perioden 1. januar 2016 – 30. september 2018. Begge anmodninger afventer sagsbehandling.

Skattestyrelsen har i november 2019 ændret praksis med hensyn til hvilke pensionskasser, der kan omfattes af momsfrigørelsen. Skattestyrelsen mener, at 2019 udmeldingen blot er en præcisering af praksis, og derfor også har tilbagevirkende effekt. Afhængigt af udfaldet af Skattestyrelsens sagsbehandling, kan det få begrænsende betydning for tilgodehavendet og kan medføre, at pensionskassen for perioden 2016-2019 har en eventualforpligtelse vedrørende moms på ydelser faktureret fra PKA A/S.

Den endelige opgørelse af eventualforpligtelsen afventer Skattestyrelsens sagsbehandling, som tidligst forventes afsluttet i løbet af 2021.

Øvrigt

Pensionskassen har ikke påtaget sig pensions-, kautions-, garanti- eller andre forpligtelser, udover hvad der fremgår af årsrapporten.

Årsrapport 2020

Note 15

Nærtstående parter m.v.

Pensionskassen har

kapitalandele i følgende
tilknyttede virksomheder:

	Aktivitet	Hjemsted	Ejerandel	Resultat	Egenkapital
Sundhedsfagliges Ejendomsaktieselskab	Investering i grunde og bygninger	Gentofte	100,0%	169,4	2.591,9

Pensionskassen har

kapitalandele i følgende
associerede virksomheder:

	Aktivitet	Hjemsted	Ejerandel	Resultat	Egenkapital
PKA A/S	Administrative opgaver inden for pensionskassevirksomhed mv.	Gentofte	21,0%	2,1	219,1
PKA+Pension Forsikringselskab A/S	Livsforsikringsvirksomhed	Gentofte	21,0%	8,5	829,2
A/S Københavns Ejendomsselskab	Investering i grunde og bygninger	Gentofte	24,2%	-33,2	869,7
PKA AIP A/S	Investeringsrådgivning	København	23,0%	-2,1	1,8
Institutional Holding P/S	Administration af infrastruktur investeringer	København	23,0%	0,2	2,6
Institutional Holding GP ApS	Komplementar	København	23,0%	0,0	0,0
PKA Direct I K/S	Investeringer i infrastruktur	København	22,8%	-	-
PKA Direct II K/S	Investeringer i infrastruktur	København	22,0%	-	-
PKA PF III AIV K/S	Investering i selskaber	København	22,0%	-	-
Investeringselskabet af 4. juli 2018	Investering i kapitalandele	Gentofte	23,9%	0,0	0,1
PKA Ophelia Holding K/S	Investering i infrastruktur	Gentofte	22,0%	415,7	3.797,5
PKA Ophelia Holding GP ApS	Komplementar	Gentofte	22,0%	0,0	0,0
IIP Denmark P/S	Investeringsrådgivning	Gentofte	23,0%	2,8	13,8
IIP Denmark GP ApS	Komplementar	Gentofte	23,0%	0,0	0,0
PKA Skejby P/S	Investering i grunde og bygninger	Gentofte	25,0%	31,6	44,9
PKA Skejby Komplementar ApS	Komplementar	Gentofte	25,0%	0,0	0,0
Rugårdsvej Odense A/S	Investering i grunde og bygninger	Frederiksberg	25,0%	0,2	27,9
Investeringselskabet af 24. februar 2015 A/S	Genanvendelse af dæk	Gentofte	23,9%	43,5	279,4
PKA Private Funds III K/S	Investering i selskaber	København	21,2%	23,8	1.378,3
PKA Private Funds III GP ApS	Komplementar	København	21,2%	0,0	0,1
PKA Private Funds IV K/S	Investering i selskaber	København	21,2%	-	-
PKA Private Funds IV CIV I K/S	Investering i selskaber	København	21,2%	-	-
PKA Private Funds IV CIV II K/S	Investering i selskaber	København	21,2%	-	-
PKA Private Funds IV GP ApS	Komplementar	København	21,0%	-	-

Årsrapport 2020

Note 15 fortsat

Pensionskassen har kapitalandele i følgende associerede virksomheder:

Aktivitet	Hjemsted	Ejerandel	Resultat	Egenkapital	
PKA Venture I K/S	Investering i selskaber	København	21,2%	-	-
PKA Venture I CIV I K/S	Investering i selskaber	København	21,2%	-	-
PKA Venture I CIV II K/S	Investering i selskaber	København	21,2%	-	-
Sustain Solutions I K/S	Energirenovering	København	22,0%	0,7	66,8
Sustain Solutions Komplementar ApS	Komplementar	København	22,0%	0,0	0,0
Acadian Global Value *	Virksomhedskredit	København	21,2%	1.159,3	14.826,4
Emerging Local Currency Debt II, State Street *	Emerging markets lokal gæld	København	21,0%	2.173,1	19.542,8
AQR Global Credit *	Virksomhedskredit	København	21,4%	344,6	4.691,3
Global High Yield og IG, Robeco Credit *	Virksomhedskredit	København	20,9%	194,8	4.323,9
DCI Global Credit *	Virksomhedskredit	København	21,3%	378,1	4.670,7
Mortgage Backed Securites I, ABSA *	Amerikanske boliglån	København	22,5%	132,7	1.388,4
Global Equities I, State Street *	Børsnoterede aktier	København	21,8%	5.014,3	20.514,1
Low Risk Equities I, Intech *	Børsnoterede aktier	København	22,3%	3.005,6	9.865,1
Low Risk Equities II, Acadian *	Børsnoterede aktier	København	21,6%	2.260,2	9.992,0
Global Large Cap Market Neutral Equity, AQR *	Børsnoterede aktier	København	23,2%	-525,9	2.620,7
Alternative Risk Premia, AQR *	Long/short derivater inden for aktier, obligationer, råvarer og valuta	København	22,1%	159,5	1.793,9
Tactical Trend, Graham *	Trendfollowing inden for aktier, obligationer, råvarer og valuta.	København	22,1%	233,3	1.064,5
US Leveraged Loans 1, Invesco *	Virksomhedskredit	København	21,5%	279,5	4.481,0
Analytic Equity Market Neutral *	Børsnoterede aktier	København	21,2%	-429,0	1.455,2
Emerging markets hard currency Debt II, Danske	Emerging markets ekstern gæld	København	20,9%	-	-
Emerging markets hard currency Debt II, JPM	Emerging markets ekstern gæld	København	20,9%	-	-
SAE Liquidity fund LP	Børsnoterede aktier	Cayman Island	21,2%	-26,0	1.190,7
Yderst Catastrophe Fund (Nephila ILS)	Katastrofeforsikringer	Bermuda	23,6%	2,8	569,4

Note 15 fortsat**Pensionskassen har****kapitalandele i følgende****associerede virksomheder:**

	Aktivitet	Hjemsted	Ejerandel	Resultat	Egenkapital
ILS - CO2 Segregated Portfolio (Twelve)	Katastrofeforsikringer	Cayman Island	23,6%	-19,8	429,9
M&G Independent European Loan Fund	Virksomhedskredit	Dublin	21,8%	111,6	2.863,2
Henderson Alphagen Castor	Børsnoterede aktier	Cayman Island	22,0%	78,2	1.770,2
Pure Momentum Plus, AHL	Trendfollowing inden for aktier, obligationer, råvarer og valuta.	Cayman Island	22,1%	40,8	1.052,8
Henderson Alphagen LUTRA Net EURO share	Børsnoterede aktier og renter	Luxembourg	22,1%	110,5	1.714,9

* Afdeling i Kapitalforeningen Investin Pro

Der er ikke nogen nærtstående parter, som har bestemmende indflydelse i Pensionskassen.

Der har ikke været andre transaktioner med bestyrelsen og direktionen end vederlag jf. Note 6

Pensionskassernes Administration A/S varetager administrative opgaver for Pensionskassen. Der er indgået administrationsaftale og ydelserne afregnes på markedsbaserede vilkår. De administrative opgaver omfatter pensionsadministration, formueforvaltning.

Note 16**Risikooplysninger**

Der knytter sig en række risici til pensionskassens forretningsmodel.

Bestyrelsen har i forbindelse med arbejdet med risiko og solvens identificeret de væsentligste risici, der knytter sig til forretningsmodellen:

- Aktierisiko
- Renterisiko
- Outsourcing

Markedsrisici er defineret som risikoen for, at markedsværdien af aktiver og passiver ændres som følge af ændringer i markedsforholdene. De væsentligste markedsrisici findes inden for aktier og renter. Pensionskassen styrer risiciene ved at sikre den nødvendige spredning af investeringerne. Bestyrelsen har i investeringsstrategien fastsat risikorammer for de forskellige aktivklasser.

Pensionskassen afdækker renterisiko på de garanterede ydelser ud fra bestyrelsens vedtagne ramme for renterisiko. Konsekvensen ved renteafdækningen er, at en del af renterisikoen mellem passiver og aktiver er elimineret. En vigtig del af aktiverne til renteafdækning er renteswaps, hvor pensionskassen betaler en variabel rente og modtager en fast rente. Disse instrumenter har samme egenskab som de garanterede ydelser på den måde, at de stiger i værdi, hvis renten falder og omvendt.

Pensionskassen anvender outsourcing, hvilket giver anledning til fokus på de risici, der følger med. Risikoen er, at der opstår tab som følge af mangelfulde aftaler eller kontrol. Pensionskassen har indgået outsourcingaftale med PKA A/S om fuldstændig administration. Bestyrelsen har fastlagt politik og retningslinjer for outsourcing af væsentlige aktivitetsområder. Heri fastlægges reglerne for yderligere outsourcing til tredjepart. Det sikrer en tilfredsstillende opfølgning på de respektive underleverandører som f.eks. Forca A/S. Der er i 2020 iværksat en række tiltag for at styrke samarbejdet til outsourcingspartnere med fokus på leverancer, deadlines, kvalitet og ressourcer primært i Forca.

Årsrapport 2020

Note 17

Specifikation aktiver og disses afkast

	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i % p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	4.605,7	4.558,6	3,7
Noterede kapitalandele	8.886,4	8.586,0	-2,5
Unoterede kapitalandele	14.429,3	17.010,9	5,7
Kapitalandele i alt	23.315,7	25.597,0	2,5
Stats- og realkreditobligationer	12.069,7	10.781,5	1,3
Indeksobligationer	0,0	0,0	0,0
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	15.326,4	14.613,7	-3,1
Udlån m.v.	4.610,7	3.984,6	1,6
Obligationer og udlån i alt	32.006,8	29.379,8	-0,3
Dattervirksomheder	0,0	0,0	0,0
Øvrige investeringsaktiver	2.996,7	2.942,2	-6,1
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	2.646,9	3.596,3	

Afkast i % er tidsvægtet på baggrund af afkastet på dagsbasis.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registeret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Jon Steingrim Johnsen

Adm. direktør

Serienummer: PID:9802-2002-2-085885349724

IP: 109.56.xxx.xxx

2021-03-15 17:01:52Z

NEM ID

Ghita Parry

Bestyrelsesnæstformand

Serienummer: PID:9208-2002-2-618093494364

IP: 131.164.xxx.xxx

2021-03-15 17:11:26Z

NEM ID

Ulla Nielsen

Bestyrelsesformand

Serienummer: PID:9208-2002-2-229628436360

IP: 80.62.xxx.xxx

2021-03-15 17:47:26Z

NEM ID

Brian Errebo-Jensen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-682099161913

IP: 5.186.xxx.xxx

2021-03-15 19:19:23Z

NEM ID

Bitten Kaanbjerg Kristensen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-981031942783

IP: 37.97.xxx.xxx

2021-03-15 19:28:23Z

NEM ID

Tina Nør Langager

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-818035751933

IP: 109.59.xxx.xxx

2021-03-15 19:39:22Z

NEM ID

Tina Schouborg Lambrecht

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-238411173843

IP: 93.160.xxx.xxx

2021-03-16 05:46:51Z

NEM ID

Jesper Cramon

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-805781397478

IP: 87.63.xxx.xxx

2021-03-16 08:04:29Z

NEM ID

Penneo dokumentnøgle: 8VH18-VJALO-VPETC-LTH3K-FSMEE-5TC44

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstempelt med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validate>

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registeret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Nils Borring

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-527827700262

IP: 217.198.xxx.xxx

2021-03-16 08:12:53Z

NEM ID

Lisa Lund Holst

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-938387940020

IP: 213.32.xxx.xxx

2021-03-16 09:00:41Z

NEM ID

Anita Barbesgaard

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-137880691899

IP: 188.114.xxx.xxx

2021-03-16 10:26:49Z

NEM ID

Lone Birgitte Højne

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-787742558890

IP: 93.160.xxx.xxx

2021-03-16 11:03:31Z

NEM ID

Merete Ringsholt

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-876072032861

IP: 80.197.xxx.xxx

2021-03-16 11:56:41Z

NEM ID

Steen Bagger Thomsen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-622748476940

IP: 193.163.xxx.xxx

2021-03-16 12:21:38Z

NEM ID

Mary-Ann Sørensen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-545545115080

IP: 87.53.xxx.xxx

2021-03-17 08:56:45Z

NEM ID

Bo Libergren

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-079805042215

IP: 188.176.xxx.xxx

2021-03-17 09:46:23Z

NEM ID

Penneo dokumentnøgle: 8VH18-VJALO-VPETC-LTH3K-FSMEE-5TC44

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstempelt med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validate>

Penneo

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

LIS BRITT MUNK

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 19660308xxxx

IP: 109.57.xxx.xxx

2021-03-17 21:17:43Z

Christian Jakobsen

Statsautoriseret revisor

Serienummer: PID:9208-2002-2-064104756880

IP: 83.136.xxx.xxx

2021-03-18 07:10:07Z

NEM ID

Per Rolf Larssen

Statsautoriseret revisor

Serienummer: CVR:33771231-RID:64633997

IP: 83.136.xxx.xxx

2021-03-18 08:19:16Z

NEM ID

Penneo dokumentnøgle: 8VH18-VJALO-VPETC-LTH3K-FSMEE-5TC44

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstemplet med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validate>